

မာတိကာ

ဒီမိုကရေစီ စာအုပ် အသုံးပြုနည်း	၂
အပိုင်း (၁) ဒီမိုကရေစီ၏ အင်္ဂါရပ်များ	၄
အခန်း (၁) ဒီမိုကရေစီ၏ အခြေခံအင်္ဂါရပ်များ	
၁.၁ ဒီမိုကရေစီနှင့် ဆုံးဖြတ်ချက် ချမှတ်မှုဖြစ်စဉ်	၆
၁.၂ ဒီမိုကရေစီ အင်္ဂါရပ်များ တန်းတူညီမျှမှုနှင့် ရွေးကောက်ပွဲများ	၁၈
အခန်း (၂) ဒီမိုကရေစီ၏ မရှိမဖြစ် အင်္ဂါရပ်များ	
၂.၁ တာဝန်ခံမှု၊ ပွင့်လင်းမြင်သာမှုနှင့် ပါဝင်ဆောင်ရွက်မှု	၃၂
၂.၂ နားလည်သည့်ခံမှု၊ စေ့စပ်ညှိနှိုင်းမှုနှင့် တရားဥပဒေ စိုးမိုးမှု	၄၉
အပိုင်း ၁ ပြန်လည် ခြုံငုံသုံးသပ်ခြင်း	၆၉
အပိုင်း (၂) ဒီမိုကရေစီရှိ အခွင့်အရေးများ	၇၀
အခန်း (၃) ဒီမိုကရေစီရှိ အခွင့်အရေးများနှင့် တာဝန်များ	
၃.၁ ဒီမိုကရေစီရှိ အခွင့်အရေးများ	၇၂
၃.၂ တာဝန်နှင့် ဒီမိုကရေစီ	၉၀
အခန်း (၄) လူ့အခွင့်အရေးများနှင့် ဒီမိုကရေစီ	
၄.၁ လူ့အခွင့်အရေး	၁၀၆
၄.၂ လွတ်လပ်စွာ ထုတ်ဖော်ပြောဆိုခွင့်၊ လွတ်လပ်စွာ စုဝေးခွင့်၊ လွတ်လပ်စွာ အသင်းအဖွဲ့ ဖွဲ့စည်းဆောင်ရွက်ခွင့်နှင့် တန်းတူညီမျှခွင့်	၁၁၉
အပိုင်း ၂ ပြန်လည် ခြုံငုံသုံးသပ်ခြင်း	၁၃၅
အပိုင်း (၃) ဒီမိုကရေစီအစိုးရ	၁၃၆
အခန်း (၅) ဒီမိုကရေစီနှင့် အာဏာရှင်စနစ်	
၅.၁ ဒီမိုကရေစီ အစိုးရနှင့် အာဏာရှင် အစိုးရ	၁၃၈
၅.၂ ဒီမိုကရေစီ၏ အားသာချက်နှင့် အားနည်းချက်များ	၁၅၁
အခန်း (၆) ဒီမိုကရေစီအစိုးရ	
၆.၁ အစိုးရ	၁၆၈
၆.၂ အစိုးရမဏ္ဍိုင်ကြီး သုံးရပ်	၁၈၁
အပိုင်း ၃ ပြန်လည် ခြုံငုံသုံးသပ်ခြင်း	၁၉၃
ရုပ်ပုံများအတွက် အသိအမှတ်ပြုခြင်း	၁၉၄

This work is licensed under the Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License. To view a copy of this license, visit: http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/deed.en_US.

Notes about usage: Organisations wishing to use the body text of this work to create a derivative work are requested to include a Mote Oo Education logo on the back cover of the derivative work if it is a printed work, on the home of a web site if it is reproduced online, or on screen if it is in an app or software.

For license types of individual pictures used in this work, please refer to Picture Acknowledgements at the back of the book.

ဒီမိုကရေစီ စာအုပ် အသုံးပြုနည်း

စာအုပ်အသုံးမပြုမီတွင် အောက်ဖော်ပြပါ နည်းစနစ်များကို လေ့လာခြင်းဖြင့် စာအုပ်အသုံးပြုရာတွင် အထောက်အကူ ပြုနိုင်မည်ဖြစ်ပြီး လေ့လာသင်ကြားမှုဆိုင်ရာ ရည်မှန်းချက်များနှင့် နည်းဗျူဟာတို့ကိုလည်း သိရှိစေမည် ဖြစ်သည်။ ဤစာအုပ်၏ ရည်မှန်းချက်မှာ ဒီမိုကရေစီ နည်းလမ်းကျ နိုင်ငံသားများ ဖြစ်လာစေရန် လိုအပ်သည့် ဗဟုသုတများ၊ ကျွမ်းကျင်မှုများနှင့် တန်ဖိုးများကို မြှင့်တင်ပေးနိုင်ရန် ဖြစ်သည်။ ထိုအရည်အသွေးများအား လေ့ကျင့် ပျိုးထောင်ပေးရန် အောက်ပါ အပိုင်းများ အသုံးပြုထားပါသည်။

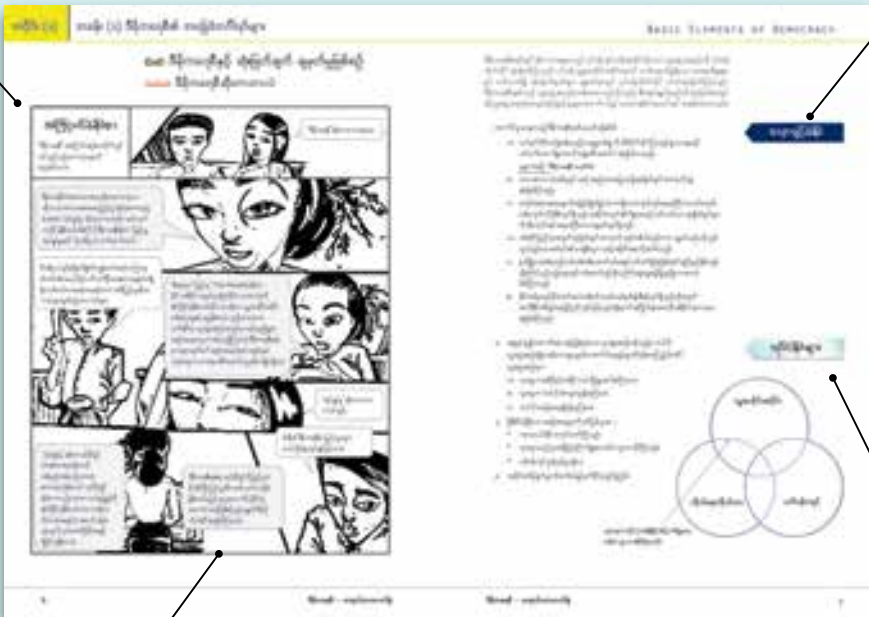
- **လေ့ကျင့်ခန်းများ** - ဒီမိုကရေစီနှင့် ပတ်သက်သည့် ဗဟုသုတများကို မြှင့်တင်ပေးရန်။
- **လုပ်ငန်းများ** - အရေးပါသည့် ကျွမ်းကျင်မှုများ ဖြစ်သည့် ပြဿနာဖြေရှင်းခြင်း၊ အဖွဲ့လိုက် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်း၊ ညှိနှိုင်းခြင်း၊ ဆွေးနွေးတင်ပြခြင်း၊ ငြင်းခုံခြင်း၊ စကားရည်လှခြင်း၊ ပြင်ဆင်စီမံမှုများ ပြုလုပ်ခြင်းနှင့် ကောင်းဆိုး မှား/ မှန် ဝေဖန်စဉ်းစားခြင်းတို့ အားကောင်းလာအောင် လေ့ကျင့်ပေးရန်။
- **ဆွေးနွေးချက်များ** - မိမိရပ်ရွာတွင်းမှ ကိစ္စရပ်များနှင့် စာအုပ်တွင် လေ့လာရသော အကြောင်းအရာများ မည်သို့ ဆက်စပ်မှု ရှိနေကြောင်း ဆွေးနွေးစဉ်းစားရန် ဖြစ်သည်။ ထိုအကြောင်းအရာများနှင့် ပတ်သက်ပြီး မိမိထင်မြင်ချက်များကို တင်ပြရန်သော် လည်းကောင်း အခြားသူများ၏ ထင်မြင်ချက်ကို နားထောင်တတ်ရန်သော်လည်းကောင်း လေ့ကျင့် အားပေးသည်။
- **ပြန်လည်သုံးသပ်ချက်များ** - မိမိတို့၏ ကိုယ်ပိုင်တန်ဖိုးများကို ပြန်လည်သုံးသပ်စစ်ဆေးခြင်းအားဖြင့် စာအုပ်တွင် လေ့လာရသော အကြောင်းအရာ အယူအဆများကို ဆက်စပ် နားလည်လာအောင် အားပေးပါသည်။

စာအုပ်ဖွဲ့စည်းပုံ

ဤစာအုပ်ကို အပိုင်း (၃) ပိုင်း ပိုင်းခြားထားပြီး အပိုင်း (၁) တွင် ဒီမိုကရေစီ၏ အခြေခံအင်္ဂါရပ်များ၊ အပိုင်း (၂) တွင် ဒီမိုကရေစီမှ အခွင့်အရေးနှင့် တာဝန်များ၊ အပိုင်း (၃) တွင် ဒီမိုကရေစီနည်းလမ်းကျ အစိုးရ၏ အခန်းကဏ္ဍဟူ၍ ပါရှိပါသည်။ အပိုင်း တစ်ပိုင်းစီတွင် အခန်း ၂ ခန်းခွဲကာ အဓိက အကြောင်းအရာများကို ရှင်းလင်း တင်ပြပါသည်။ အခန်း တစ်ခန်းစီတွင် အခန်းခွဲ ၆ ခု ပါရှိကာ အခန်းခွဲတစ်ခုစီတွင် လေ့ကျင့်ခန်းများ၊ လုပ်ငန်းစဉ်၊ ဆွေးနွေးချက်နှင့် ပြန်လည်သုံးသပ်ချက် မေးခွန်းများ ပါဝင်ပါသည်။

အခန်းခွဲတစ်ခုစီတွင် အကြိုသင်ခန်းစာ တစ်ခုပါဝင်သည်။ လေ့လာ ဆွေးနွေးရတော့မည့် ခေါင်းစဉ် အကြောင်းအရာကို ထိုအကြိုသင်ခန်းစာများ တွင် စဉ်းစားတွေးခေါ်မိရန် အားပေးထားပါသည်။ ခေါင်းစဉ်နှင့် ပတ်သက်ပြီး မိမိသိရှိပြီးသည့် အကြောင်းအရာများကို အသုံးပြု ချိတ်ဆက် စဉ်းစားစေပါသည်။

‘လေ့ကျင့်ခန်းများ’ သည် သတင်းအချက်အလက်များကို ကိုင်တွယ် နားလည်နိုင်စွမ်းကို လေ့ကျင့်ပေးသည်။ စာပါ အချက်အလက်များနှင့် ပတ်သက်ပြီး ရှာဖွေဖတ်ရှုခြင်း၊ နားလည်အောင် ဝေဖန်စဉ်းစားခြင်း များ ပြုလုပ်အောင် မေးခွန်းများ မေးပေးသော အပိုင်း ဖြစ်သည်။

အပြန်အလှန် စကားပြောဆိုချက်များသည် မြန်မာနိုင်ငံသားများအကြား ပြောဆို ဆွေးနွေးချက်များ ပုံစံဖြင့် တင်ပြထားပါသည်။ ဒီမိုကရေစီနှင့် ပတ်သက်သော အဓိက မေးခွန်းများနှင့် အဓိက အယူအဆများကို အလေးပေး ဖော်ပြထားသည်။

‘လုပ်ငန်းများ’ သည် ပြည်သူတို့ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရာတွင် လိုအပ်သော အရည်အသွေးများကို လေ့ကျင့် တည်ဆောက်ရန် ရည်ရွယ်သည်။ ဤအပိုင်းတွင် အဖွဲ့လိုက် လုပ်ဆောင်မှုများ၊ ပြဿနာအဖြေရှာ ခြင်းများ၊ ဆွေးနွေး အဖြေရှာခြင်း နှင့် ကောင်းဆိုး မှားမှန် ဝေဖန် စဉ်းစားခြင်းများ ပါဝင်သည်။

‘ဆွေးနွေးချက်’ များတွင် မိမိတို့ အသိုင်းအဝိုင်းကို သက်ရောက်လျက် ရှိသည့် အရေးပါပြီး အငြင်းပွားဖွယ် အရေးအရာများကို ဆွေးနွေး စေမည် ဖြစ်သည်။

‘ပြန်လည်သုံးသပ်ချက်’ များက မိမိတို့၏ အယူအဆ၊ ခံယူချက်များကို ပြန်လည်သုံးသပ်စေပြီး မည်သည့် အတွေးအခေါ် အယူအဆများက သာယာလှပသော လောကလူ့ဘောင် တည်ဆောက်ရေးတွင် အရေးပါသည်ကို ပြန်လည် ဆန်းစစ်စေမည်။

အပိုင်း (၁) ပိုင်းစီ၏ မစမီနှင့် အဆုံးတွင်

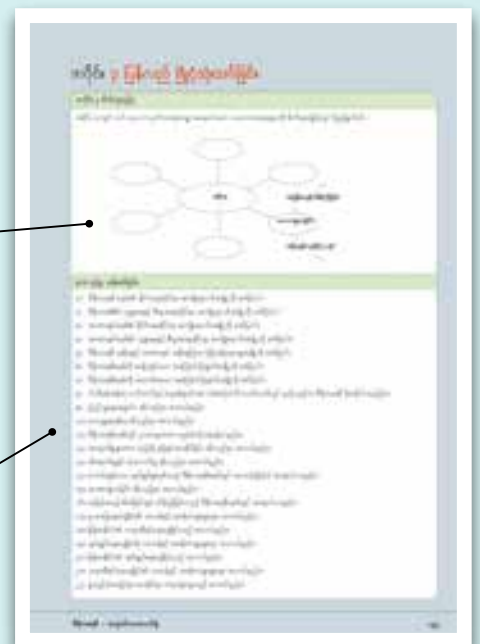

သင်ခန်းစာဆိုင်ရာ အဓိကအယူအဆများကို ရှေးဦးစွာ ဖတ်ရှုပြီး အပိုင်းတစ်ခုစီ၏ အဓိက ‘အကြောင်းအရာ’ ကို လေ့လာရန် အဆင်သင့် ပြင်ဆင်ပါ။

‘သင်ကြားမှုဆိုင်ရာ ရည်မှန်းချက်များ’ တွင် ပါရှိသည့် ‘ဗဟုသုတများ’၊ ‘ကျွမ်းကျင်မှုများ’ နှင့် ‘တန်ဖိုးများ’ ကိုလည်း ဖတ်ရှုပါ။ မည်သည့် အပိုင်းများက အရေးအပါဆုံး ဖြစ်ကြောင်းကို ထိုအပိုင်းက မီးမောင်းထိုးပြနိုင်သည်။ သင်တန်း တစ်လျှောက်တွင် မိမိ၏ တိုးတက်မှုကိုလည်း တိုင်းတာနိုင်အောင် ကူညီပေးမည် ဖြစ်သည်။

‘ပြန်လည်လေ့ကျင့်ခန်းများ’ က အခန်းတစ်ခန်းလုံးတွင် သင်ယူခဲ့သည် တို့ကို အခြေခံပြီး ပြန်လည် လေ့ကျင့်နိုင်ရန် ရည်ရွယ်သည်။ ထိုသို့ လေ့ကျင့်ရာတွင် မိမိတို့ ဖတ်ရှုခဲ့သည်တို့ကို ပြန်မကြည့်ဘဲ မိမိ မှတ်မိသမျှ ဖြေဆိုနိုင်ရန် ကြိုးစားသင့်သည်။

နားလည်မှုစစ်ဆေးသည့် မေးခွန်းများက သင်ခန်းစာပါ သဘောတရားများကို စာဖတ်သူနားလည်/မလည် ဆန်းစစ်ပေးသည်။ ထိုမေးခွန်းများကို ဖြေဆိုရာတွင် မိမိဘာသာ ဦးစွာ ဖြေဆိုပါ။ ပြီးမှ စာအုပ်ပါ သင်ခန်းစာများနှင့် ပြန်လည် တိုက်ဆိုင် စစ်ဆေးပါ။

အပိုင်း (၁)

ဒီမိုကရေစီ၏ အင်္ဂါရပ်များ

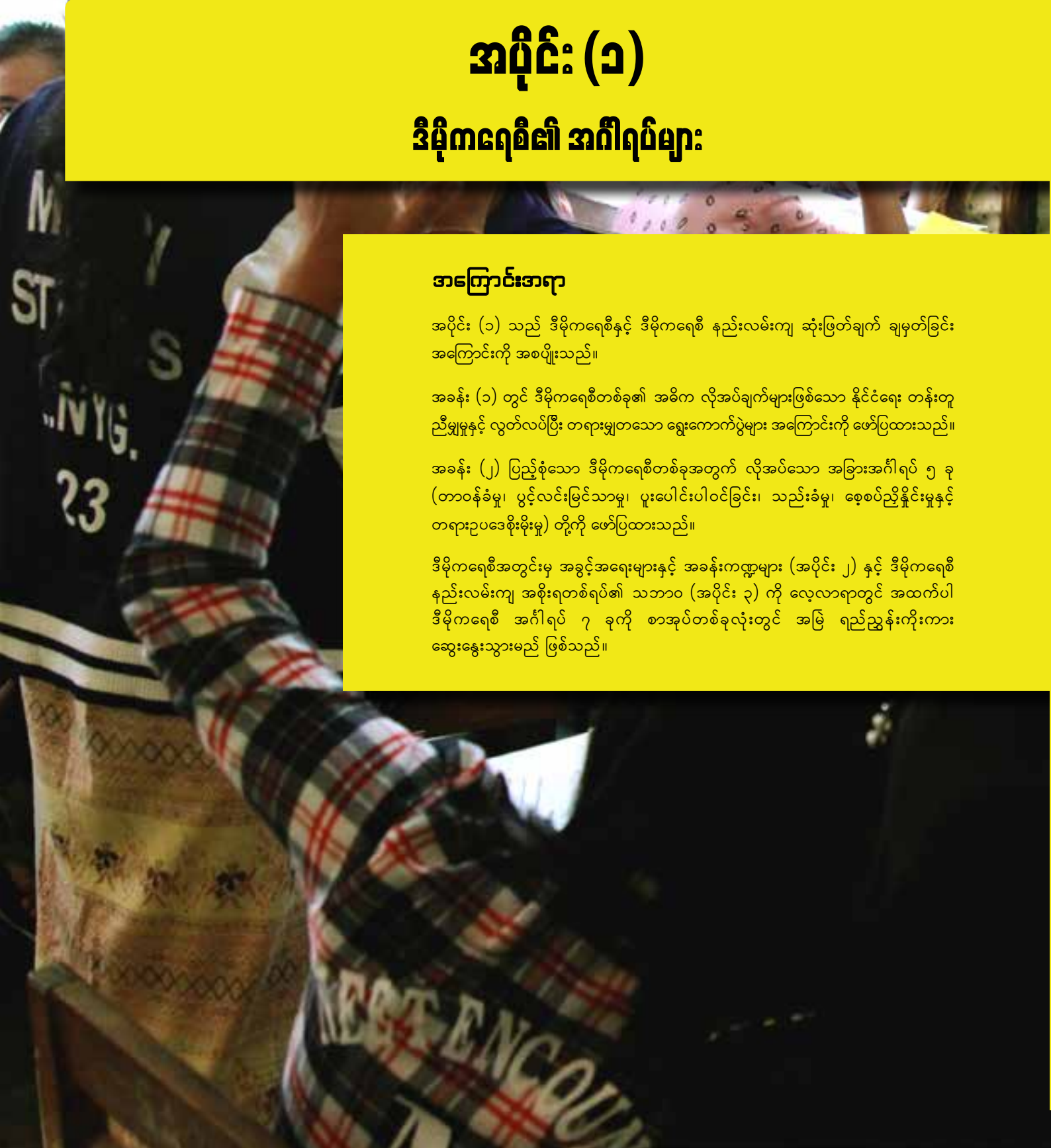
အကြောင်းအရာ

အပိုင်း (၁) သည် ဒီမိုကရေစီနှင့် ဒီမိုကရေစီ နည်းလမ်းကျ ဆုံးဖြတ်ချက် ချမှတ်ခြင်း အကြောင်းကို အစပျိုးသည်။

အခန်း (၁) တွင် ဒီမိုကရေစီတစ်ခု၏ အဓိက လိုအပ်ချက်များဖြစ်သော နိုင်ငံရေး တန်းတူ ညီမျှမှုနှင့် လွတ်လပ်ပြီး တရားမျှတသော ရွေးကောက်ပွဲများ အကြောင်းကို ဖော်ပြထားသည်။

အခန်း (၂) ပြည့်စုံသော ဒီမိုကရေစီတစ်ခုအတွက် လိုအပ်သော အခြားအင်္ဂါရပ် ၅ ခု (တာဝန်ခံမှု၊ ပွင့်လင်းမြင်သာမှု၊ ပူးပေါင်းပါဝင်ခြင်း၊ သည်းခံမှု၊ စေ့စပ်ညှိနှိုင်းမှုနှင့် တရားဥပဒေစိုးမိုးမှု) တို့ကို ဖော်ပြထားသည်။

ဒီမိုကရေစီအတွင်းမှ အခွင့်အရေးများနှင့် အခန်းကဏ္ဍများ (အပိုင်း ၂) နှင့် ဒီမိုကရေစီ နည်းလမ်းကျ အစိုးရတစ်ရပ်၏ သဘာဝ (အပိုင်း ၃) ကို လေ့လာရာတွင် အထက်ပါ ဒီမိုကရေစီ အင်္ဂါရပ် ၇ ခုကို စာအုပ်တစ်ခုလုံးတွင် အမြဲ ရည်ညွှန်းကိုးကား ဆွေးနွေးသွားမည် ဖြစ်သည်။

အပိုင်း (၁) သင်ယူမှု ပန်းတိုင်များ

ဗဟုသုတများ

လေ့ကျင့်ခန်းများ

ဤအခန်း အပြီးတွင် အောက်ပါ ဗဟုသုတများ ရရှိမည် ဖြစ်သည်။

- ဒီမိုကရေစီဟူသည့် အယူအဆ။
- ဒီမိုကရေစီရှိ ဆုံးဖြတ်ချက်ချမှု အခန်း ကဏ္ဍများ။
- တိုက်ရိုက်နှင့် သွယ်ဝိုက် ဒီမိုကရေစီ၏ ခြားနားမှုများ။
- တန်းတူညီမျှမှု၏ အရေးပါမှု။
- ရွေးကောက်ပွဲများ၏ အရေးပါမှု။
- လွတ်လပ်၍ မျှတသော ရွေးကောက်ပွဲများ၏ လက္ခဏာရပ်များ။
- တာဝန်ခံမှု၏ အရေးပါမှု။
- ပွင့်လင်းမြင်သာမှု၏ အရေးပါမှု။
- ပူးပေါင်းပါဝင်မှု၏ အရေးပါမှု။
- နားလည်သည်းခံမှုနှင့် စေ့စပ်ညှိနှိုင်းမှု တို့၏ အရေးပါမှု။
- တရားဥပဒေ စိုးမိုးမှု၏ အရေးပါမှု။

ကျွမ်းကျင်မှုများ

လုပ်ဆောင်ချက်များ

ဤအခန်း အပြီးတွင် အောက်ပါ စွမ်းရည်များ တိုးပွားလာမည် ဖြစ်သည်။

- ဆက်စပ်မှုပြ စက်ဝိုင်းဇယားကို အသုံးပြုပြီး ပြီးပြည့်စုံသော လူ့အသိုင်းအဝိုင်း တစ်ခုကို ခွဲခြမ်း စိတ်ဖြာကြည့်ခြင်း။
- ဆုံးဖြတ်မှုချမှတ်ခြင်း ပုံစံအမျိုးမျိုး၏ တူညီမှုနှင့် ကွဲပြားချက်များကို နှိုင်းယှဉ်ခြင်း။
- ကိုယ်စားလှယ်လောင်းတစ်ဦး၏ အရည်အသွေးများကို စာရင်းပြုခြင်း။
- မည်သူတို့ကို မဲပေးခွင့်ရှိကြောင်း ဆွေးနွေး ငြင်းခုံမှုတစ်ခု ပြင်ဆင် ပြောဆိုခြင်း။
- စံပြုနိုင်ရေး ကိုယ်စားလှယ်တစ်ဦး၏ တန်ဖိုးနှုန်းစံများကို သတ်မှတ် ဖော်ထုတ်ခြင်း။
- နိုင်ငံရေး ငြင်းခုံဆွေးနွေးမှုများ ပုံစံပြု သရုပ်ဆောင်ခြင်း။
- ဒေသန္တရ နိုင်ငံရေး အဖွဲ့အစည်းများ၊ စနစ်များမှ တာဝန်ခံမှုကို သရုပ်ခွဲ စိတ်ဖြာခြင်း။
- ပွင့်လင်းမြင်သာမှုကို ကန့်သတ်ခြင်း၏ ကောင်းကျိုး ဆိုးပြစ်များကို ဆွေးနွေးရန်။
- ပူးပေါင်းပါဝင်မှုအပေါ် အမြင်များကို ဝိုင်းဝန်း ဆွေးနွေးခြင်း။
- ပဋိပက္ခတစ်ခု ဖြေရှင်းရာတွင် နှစ်ဖက်စလုံး အနိုင်ရသည့် ဖြေရှင်းနည်း အသုံးပြုခြင်း။
- တရားခွင် တစ်ခုကို ပုံစံပြု သရုပ်ဆောင်ခြင်း။
- စံတန်ဖိုး ပိရမစ်ပုံများ ဖန်တီးခြင်း။

တန်ဖိုးများ

ပြန်လည်သုံးသပ်ချက်များ

ဤအခန်း အပြီးတွင် အောက်ပါတို့ကို စဉ်းစား သုံးသပ်မိပြီး ဖြစ်ပါလိမ့်မည်။

- ပြည်သူ့အုပ်ချုပ်ရေးဟူသော အယူအဆ။
- ဆုံးဖြတ်ချက် အားလုံးကို ဒီမိုကရေစီ နည်းလမ်းကျ ဆုံးဖြတ်သင့်၊ မသင့်။
- မိမိအစား အခြားသူများကို ပြုလုပ်ခွင့် ပေးသည့် ဆုံးဖြတ်ချက်များ။
- ဆင်းရဲမွဲတေမှု တိုက်ဖျက်ရေးအတွက် ပြည့်စုံသူများထံမှ ငွေကြေးရယူခြင်း။
- မဲပေးခြင်း၏ အရေးပါမှု။
- ရွေးကောက်ပွဲများက အကောင်းဆုံး အစိုးရဆီသို့ ဦးတည်ခြင်းရှိ၊ မရှိ။
- တစ်ဦးချင်းအလိုက် တာဝန်ခံခြင်း၏ အရေးပါမှု။
- ရိုးသားပွင့်လင်းမှု၏ အရေးပါမှု။
- မိမိရပ်ရွာတွင်း ပါဝင်ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် နည်းလမ်း အသွယ်သွယ်။
- လက်ခံ ခွင့်လွှတ်ပေးရန် မသင့်သော အမြင်များနှင့် ယုံကြည်မှုများ။
- ဥပဒေကို လိုက်နာကြခြင်း၊ မလိုက်နာကြခြင်း အကြောင်းအရင်းများ။
- ဒီမိုကရေစီတစ်ရပ်တွင် အရေးအကြီးဆုံးသော အင်္ဂါ ရပ်များ။

၁.၁ ဒီမိုကရေစီနှင့် ဆုံးဖြတ်ချက် ချမှတ်မှုဖြစ်စဉ်

၁.၁.၁ ဒီမိုကရေစီဆိုတာဘာလဲ

အကြံပြုလုပ်ငန်းစဉ်

'ဒီမိုကရေစီ' အကြောင်းစဉ်းစားလိုက်လျှင် သင် မည်သည့် စကားလုံးများကို တွေးမိပါသလဲ။

'ဒီမိုကရေစီ' ဆိုတာဘာလဲ ဆရာမ။

ဒီမိုကရေစီ (Democracy) ဆိုတဲ့ စကားလုံးဟာ ဂရိဘာသာစကား demos (ပြည်သူ) ဆိုတဲ့ စကားလုံးနဲ့ kratos 'အုပ်ချုပ်မှု' ဆိုတဲ့ စကားလုံးတို့က ဆင်းသက်လာခြင်း ဖြစ်တယ်။ ဒါကြောင့် ဒီမိုကရေစီဆိုတာ 'ပြည်သူ့အုပ်ချုပ်မှုစနစ်' လို့ အဓိပ္ပာယ် သက်ရောက်တယ်။

ဒီအဓိပ္ပာယ် ဖွင့်ဆိုချက်မျိုးကို ကျွန်တော်အရင်က ကြားဖူးပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ဒါနှင့် ပတ်သက်ပြီး မေးစရာ မေးခွန်းတချို့ ရှိလာပါတယ်။ ပထမဆုံး မေးချင်တာက အဲဒီပြည်သူ့ဆိုတာ ဘယ်သူတွေကို ပြောတာလဲ ခင်ဗျာ။

ဒီနေရာမှာ 'ပြည်သူ' (The People) ဆိုတာ နိုင်ငံ တစ်နိုင်ငံ အတွင်းမှာရှိတဲ့ နိုင်ငံသားအားလုံးကို ဆိုလိုခြင်း ဖြစ်တယ်။ နိုင်ငံသားဆိုတာ လူမှုအသိုင်းအဝိုင်း တစ်ခုခု အဖွဲ့ဝင်တွေ ဖြစ်တယ်။ သူတို့ အားလုံးဟာ သက်ဆိုင်ရာ လူ့အဖွဲ့အစည်းအတွင်းမှာ တန်းတူညီမျှတဲ့ အခွင့်အရေးတွေ၊ တာဝန်တွေ ရှိကြတယ်။ ဒီမိုကရေစီစနစ်မှာ အများသူငါထက် အခွင့်အရေး ပိုရတဲ့ အခွင့်ထူးခံ ဘုရင်တွေ၊ ဘာသာရေး ခေါင်းဆောင်တွေ ဆိုတာမျိုး မရှိဘူး။

'အုပ်ချုပ်မှု' ဆိုတာက ဘာပါလဲရှင်။

'အုပ်ချုပ်မှု' ဆိုတာ လုပ်ပိုင်ခွင့် (Authority) ဆိုတာကို တစ်နည်းတစ်ဖုံ ပြောထားတဲ့ စကားလုံးပဲ ဖြစ်တယ်။ 'လုပ်ပိုင်ခွင့်' ဆိုတာကလည်း အာဏာ အသုံးပြုခွင့်ကို ဆိုလိုခြင်း ဖြစ်တယ်။ အာဏာဆိုတာ ကိုယ်လုပ်စေချင်တဲ့ အရာကို အခြားသူတွေကို လုပ်ဆောင်ဖို့ ခိုင်းစေခွင့် ရှိခြင်းပဲ ဖြစ်တယ်။

ဒီမိုကရေစီစနစ်မှာ လုပ်ပိုင်ခွင့်ကို ပြည်သူက ပိုင်ဆိုင်ပြီး ပြည်သူ့ဆီက ဆင်းသက်လာခြင်း ဖြစ်တယ်။ ပြည်သူလူထုဟာ ကိုယ့်နိုင်ငံရဲ့ အကောင်းအဆိုးဖြစ်စဉ်မှန်သမျှကို မိမိတို့ ကိုယ်တိုင် ဆုံးဖြတ်ကြတယ်။

ဒါဆိုရင် ဒီမိုကရေစီမှာ ပြည်သူတွေက ဘယ်လိုပုံစံနဲ့ အုပ်ချုပ်ကြတာလဲ။

ဒီမိုကရေစီစနစ်တွင် နိုင်ငံသားများသည် ၎င်းတို့ ရှင်သန်နေထိုင်လိုသော လူ့အဖွဲ့အစည်းကို ၎င်းတို့ ကိုယ်တိုင် ဆုံးဖြတ်ကြသည်။ ၎င်းတို့ လူမှုအသိုင်းအဝိုင်းအပေါ် သက်ရောက်မှုရှိသော အရေးကိစ္စများ နှင့် ပတ်သက်၍ ဆုံးဖြတ်ချက်များ ချမှတ်ရာတွင် ၎င်းတို့ကိုယ်တိုင် ပါဝင်ဆုံးဖြတ်ကြသည်။ ဒီမိုကရေစီစနစ်သည် လူ့အဖွဲ့အစည်းတစ်ခုအား မည်သို့ မည်ပုံ စီမံအုပ်ချုပ်ရမည်ကို ဆုံးဖြတ်ရာတွင် ထိုလူ့အဖွဲ့အစည်းအတွင်းရှိ ပြည်သူများအား ပါဝင်ခွင့် ပေးထားခြင်းအပေါ်တွင် အခြေခံထားသည်။

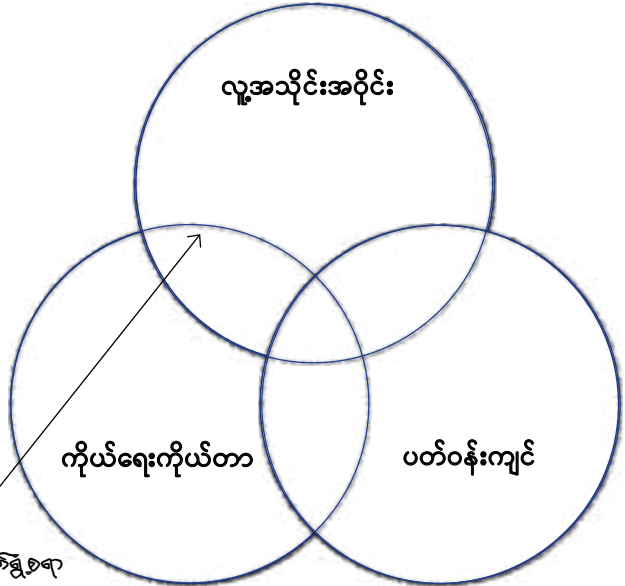
အောက်ပါ ဥပမာများသည် ဒီမိုကရေစီဟုတ်၊ မဟုတ် ဖြေဆိုပါ။

လေ့ကျင့်ခန်း

- က။ လက်နက်ကိုင်တပ်ဖွဲ့တစ်ခုသည် ကျေးရွာတစ်ရွာကို သိမ်းပိုက်လိုက်ကြသည်။ ရွာသားများနှင့် ပတ်သက်သော ကိစ္စအဝဝကို အဖွဲ့ခေါင်းဆောင်က ဆုံးဖြတ်ပေးသည်။
နမူနာအဖြေ - ဒီမိုကရေစီ မဟုတ်ပါ။
- ခ။ အားကစားကလပ်တစ်ခုတွင် လစဉ် အစည်းအဝေးပြုလုပ်၍ ဆုံးဖြတ်ချက် အားလုံးကို မဲခွဲ ဆုံးဖြတ်ကြသည်။
- ဂ။ ကျောင်းဆရာ၊ ဆရာမများကို ခန့်ခွင့်၊ ဖြုတ်ခွင့် အာဏာရှိသော ကျောင်းအုပ်ဆရာမကြီးက စာသင်ကျောင်း တစ်ကျောင်းကို ဦးစီးလျက်ရှိသည်။ အဆိုပါ ကျောင်း၏ ကိစ္စအဝဝနှင့် ပတ်သက်သော ဆုံးဖြတ်ချက်များ ကို ထိုကျောင်းအုပ် ဆရာမကြီးကသာ ချမှတ်လျက်ရှိသည်။
- ဃ။ တစ်တိုင်းပြည်လုံးအတွက် ဆုံးဖြတ်ချက် အားလုံးကို ဘုရင်တစ်ပါးတည်းကသာ ချမှတ်သည်။ ထိုဘုရင် ကွယ်လွန်သောအခါ ၎င်း၏ သားဖြစ်သူက ဘုရင့်အရိုက်အရာကို ဆက်ခံသည်။
- င။ နယ်မြေလေးတစ်ခုသည် လမ်းသစ်တစ်ခု ဖောက်လုပ်ရေးနှင့် ပတ်သက်၍ ဆုံးဖြတ်ချက် ချကြမည်ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် မည်သည့်နေရာတွင် လမ်းဖောက်မည်ဆိုသည်ကို ဆွေးနွေးရန် မြို့သူ၊ မြို့သားအားလုံး ဖိတ်ကြားသည်။
- စ။ နိုင်ငံတစ်ခုသည် နိုင်ငံတော်အလံ တစ်ခုကို အသစ်သတ်မှတ်ရန် စီစဉ်လျက်ရှိသည်။ ထိုအတွက် အလံဒီဇိုင်းတီထွင်ရေး ပြိုင်ပွဲကို ကျင်းပကြသည်။ ထို့နောက် အကြိုက်ဆုံးအလံကို တစ်နိုင်လုံးကမဲပေး ဆုံးဖြတ်ကြသည်။

- ဘ။ အဖွဲ့များ ဖွဲ့၍ အကောင်းဆုံး၊ အပြည့်စုံဆုံးသော လူ့အဖွဲ့အစည်း ဆိုသည်မှာ ဘယ်လို လူ့အဖွဲ့အစည်းမျိုးလဲဆိုတာ ဆွေးနွေးပါ။ အောက်ပါ မေးခွန်းများကို စဉ်းစားကြည့်ပါ။ အဲဒီ လူ့အဖွဲ့အစည်းမှာ -
 - က။ လူတွေဟာ တစ်ဦးနှင့် တစ်ဦး ဘယ်လိုပြုမူ ဆက်ဆံကြသလဲ။
 - ခ။ လူတွေဟာ ဘယ်လို ခံစားမှုတွေ ရှိနေကြမလဲ။
 - ဂ။ ဘယ်လို အခြေအနေမျိုး ရှိနေကြမလဲ။
- ဃ။ ဖြစ်နိုင်ခြေရှိသော အခြေအနေများကို ဖော်ပြပါ။ ဥပမာ -
 - ကလေးငယ်တိုင်း ကျောင်းတက်ကြသည်။
 - လူအများသည် ပညာချိန်၌ ကြောက်ရွံ့စရာ မလိုဘဲ သွားလာနိုင်ကြသည်။
 - ပတ်ဝန်းကျင် သစ်ညှမ်းမှု မရှိပေ။
- င။ အဆိုပါ ဖော်ပြချက်များကို ဆက်စပ်မှုပြုစက်ဝိုင်းပုံတွင် ဖြည့်ပါ။

လုပ်ငန်းများ

လူအများသည် ပညာချိန်၌ ကြောက်ရွံ့စရာ မလိုဘဲ သွားလာနိုင်ကြသည်။

ဆွေးနွေးချက်

- ၁။ သင်ပါဝင်သော လူ့အဖွဲ့အစည်းအတွင်း၌ မည်သူတွင် ဆုံးဖြတ်ချက် ချမှတ်မှုအာဏာ ရှိသနည်း။
- ၂။ သင်၏ ဆက်စပ်မှုပြုစက်ဝိုင်းပုံ အတွင်းရှိ ဖော်ပြချက်များထဲမှ တစ်ခုကို ရွေးချယ်ပါ။ အဆိုပါကိစ္စ ဖြစ်မြောက်ရန်အတွက် မည်သို့သော ဆုံးဖြတ်ချက်မျိုးကို ချမှတ်ရမည်နည်း။

ပြန်လည်သုံးသပ်ချက်

- ၁။ ပြည်သူ့အုပ်ချုပ်မှုဟူသော အယူအဆ၏ အားသာချက်နှင့် အားနည်းချက်များသည် အဘယ်နည်း။
- ၂။ လူ့အဖွဲ့အစည်းတစ်ခု၏ ကိစ္စရေးရာမှန်သမျှကို သက်ဆိုင်ရာ လူ့အဖွဲ့အစည်းအတွင်းရှိ လူအားလုံး ပူးပေါင်းပါဝင် ဆုံးဖြတ်ခွင့် ရှိရမည်ဟူသော အယူအဆသည် ကောင်းမွန်သည်ဟု ထင်ပါသလား။

၁.၁.၂ ဒီမိုကရေစီနည်းကျ ဆုံးဖြတ်ချက် ချမှတ်ခြင်း

အကြိုသင်ခန်းစာ

ဒီမိုကရေစီနည်းကျ ဆုံးဖြတ်ချက် ချမှတ်ခြင်း ဟူသည်မှာ အဘယ်နည်း။

ဆုံးဖြတ်ချက် ချမှတ်ခြင်းကိစ္စကို ဒီလောက် အရေးတကြီး ဘာကြောင့် ပြောနေတာလဲ။ ဒီမိုကရေစီစနစ်ဆိုတာ အစိုးရတွေ၊ သမ္မတတွေ အကြောင်းပဲ မဟုတ်ဘူးလား။

မဟုတ်ဘူး။ ဒီမိုကရေစီစနစ်ဆိုတာ ရပ်ကွက်ကျေးရွာ လူမှု အသိုင်းအဝိုင်းအဆင့်ကနေ စတင်ရတဲ့စနစ်ဖြစ်တယ်။ ဘယ်လို လူမှုအသိုင်းအဝိုင်းမှာမဆို အားလုံးအတွက် ဆုံးဖြတ်ချက်တွေကို မဖြစ်မနေ ချမှတ်ကြရတယ်။

ဒါဆို ဒီမိုကရေစီစနစ်နဲ့ ဆုံးဖြတ်ချက် ချမှတ်မှု ဖြစ်စဉ်က ဘယ်လို ဆက်စပ်သလဲ။

- လူမှုအသိုင်းအဝိုင်းအားလုံး မလွဲမသွေ ရင်ဆိုင်လာရမည့် အခြေခံအကျဆုံး မေးခွန်းများမှာ -
- ဆုံးဖြတ်ချက်တွေကို ဘယ်လို ချမှတ်သင့်သလဲ။
 - ဘယ်လို စည်းမျဉ်းဥပဒေတွေကို လိုက်နာသင့်သလဲ။
 - မိမိတို့၏ ရည်မှန်းချက်ပန်းတိုင်က ဘာဖြစ်ရမလဲ။
 - အလုပ်တာဝန်နှင့် အရင်းအမြစ်တွေကို ဘယ်လို ခွဲဝေသင့်သလဲ စသည်တို့ ဖြစ်သည်။

အဖွဲ့ဝင်အားလုံး ပါဝင်ဆုံးဖြတ်လေ့ရှိကြသော ဆုံးဖြတ်ချက်အားလုံးနီးပါးတွင် တူညီနေသည့် လက္ခဏာ တစ်ခုရှိသည်။ ဆိုလိုသည်မှာ ထိုဆုံးဖြတ်ချက်များအပေါ်တွင် လူအများ၏ သဘောထားများမှာ မတူညီနိုင်ကြချေ။ မတူကွဲပြားသော လူအမျိုးမျိုးတွင် လိုအပ်ချက်အမျိုးမျိုး ရှိတတ်ကြသည့်အလျောက် အဖွဲ့ဝင်အားလုံး သဘောဆန္ဒကို အခြေခံ၍ ဆုံးဖြတ်ကြရသည့်အခါတိုင်းတွင် သဘောထားကွဲလွဲမှုနှင့် ပဋိပက္ခများသည်လည်း အမြဲရှိနေကြမည်သာ ဖြစ်သည်။

အဖွဲ့လိုက်ချမှတ်သော ဆုံးဖြတ်ချက်တိုင်းတွင် နိုင်သူနှင့် ရှုံးသူဟူသည် အမြဲတမ်းရှိနေကြမည် ဖြစ်သည်။ လူမှုအသိုင်းအဝိုင်းအတွင်း အရင်းအမြစ်နှင့် အခွင့်အလမ်းများအား မည်သို့ မျှဝေကြမည်ကို ဆုံးဖြတ်ချက်ချသော အခါတိုင်း အချို့သည် အခြားသူများထက် အကျိုးခံစားမှု ပိုရလေ့ ရှိတတ်သည်။

ဥပမာအားဖြင့် ကျန်းမာရေးမကောင်းသူနှင့် ပညာမတတ်သူ အများအပြားရှိနေသော လူ့အဖွဲ့အစည်း တစ်ခုရှိသည် ဆိုကြပါစို့။ အဆိုပါ လူ့အဖွဲ့အစည်းတွင် ရှိနေသော ငွေကြေးအင်အားမှာ ဆေးခန်း တစ်ခန်း သို့မဟုတ် စာသင်ကျောင်းတစ်ကျောင်းသာ ဆောက်လုပ်နိုင်သည့် ပမာဏဖြစ်သည်။ ထို လူ့အဖွဲ့အစည်းသည် စာသင်ကျောင်း ဆောက်မည်ဆိုလျှင် ၎င်း၏ အကျိုးကျေးဇူးကို ပညာမတတ်သော သူများသာ ခံစားခွင့်ရမည်ဖြစ်ပြီး ကျန်းမာရေး မကောင်းသူများက ခံစားခွင့်ရမည် မဟုတ်ပေ။ ဆေးခန်းဆောက်လုပ်မည်ဆိုလျှင်လည်း ကျန်းမာရေး မကောင်းသူများသာ အကျိုးခံစားခွင့်ရမည်ဖြစ်ပြီး ပညာမတတ်သူများက ခံစားခွင့်ရတော့မည် မဟုတ်ပေ။

အဆိုပါ အခြေအနေတွင် ဆုံးဖြတ်ချက် ချမှတ်မှု နည်းလမ်းသည် မည်သည့် အုပ်စုက အကျိုးခံစားခွင့် ရမည်ကို အဆုံးအဖြတ် ပေးသွားနိုင်သည်။ ဆုံးဖြတ်ချက် ချမှတ်ရာတွင် ပါဝင်သော အုပ်စုက အကျိုး ခံစားခွင့်ရဖို့ အလားအလာ ပိုရှိပြီး မပါဝင်သော အုပ်စုက အကျိုးခံစားခွင့်ရဖို့ အလားအလာ နည်းပါး သွားနိုင်သည်။

ဆုံးဖြတ်ချက် ချမှတ်သည့် နည်းလမ်း ၄ သွယ် ရှိပါသည်။

- ၁။ **အာဏာရှင်ဆန်စွာ ဆုံးဖြတ်ခြင်း** - တစ်ဖွဲ့လုံးအတွက် ဆုံးဖြတ်ချက်ကို လူတစ်ဦး တစ်ယောက် တည်းက ဆုံးဖြတ်သည်။
- ၂။ **ပါဝင်ဆွေးနွေးမှုအခြေပြု ဆုံးဖြတ်ခြင်း** - အဖွဲ့ခေါင်းဆောင်က အဖွဲ့ဝင်အားလုံး၏ သဘောထားနှင့် အကြံပြုချက်များကို အရင်ရယူပြီး အကြံပြုချက် တစ်ခုချင်းစီ၏ အားသာချက်၊ အားနည်းချက် များကို ဆွေးနွေးသည်။ ထို့နောက် အဖွဲ့ခေါင်းဆောင်က အဖွဲ့ဝင်အားလုံး၏ ဆွေးနွေး အကြံပြုချက် များကို အခြေခံ စဉ်းစားပြီး ဆုံးဖြတ်ချက် ချလိုက်သည်။
- ၃။ **အများစုမဲဖြင့် ဆုံးဖြတ်ခြင်း** - အကြောင်းကိစ္စနှင့် ပတ်သက်၍ လူတိုင်း မိမိတို့အမြင် သဘောထားများ ကို ထုတ်ဖော် တင်ပြခွင့် ရှိကြသည်။ ထို့နောက် အားလုံးမဲပေးကြသည်။ မဲအများဆုံးရသော သဘောထားက အနိုင်ရသွားသည်။
- ၄။ **အားလုံးသဘောတူ ဆုံးဖြတ်ခြင်း** - အဖွဲ့သည် အားလုံးလက်ခံနိုင်မည့် ဆုံးဖြတ်ချက်တစ်ခုကို ရှာဖွေဖို့ ကြိုးစားသည်။ ဆုံးဖြတ်ချက်မချမီ လူတိုင်း မိမိတို့ အမြင်သဘောထားများ၊ အယူအဆများ ကို ထုတ်ဖော်တင်ပြခွင့် ရှိကြသည်။ အဖွဲ့ဝင်အားလုံး လက်ခံသဘောတူညီမှုရမှသာ ၎င်း ဆုံးဖြတ်ချက်ကို အတည်ပြုသည်။

အောက်ပါ ဖော်ပြချက်များကို မှား / မှန် ဆုံးဖြတ်ပါ။ မှားသည် ဆိုပါက အဘယ်ကြောင့် မှားသည်ကို ဖြေဆိုပါ။

- က။ အဖွဲ့လိုက် ဆုံးဖြတ်ရာတွင် သဘောထားကွဲလွဲမှုများ အမြဲတမ်းရှိနေတတ်သည်။
- ခ။ ဆုံးဖြတ်ချက် ချမှတ်မှု နည်းလမ်းသည် ဘယ်အုပ်စုများက အကျိုးခံစားခွင့် ရရှိမည်ကို အဆုံးအဖြတ် ပေးနိုင်သည်။
- ဂ။ ပါဝင်ဆွေးနွေးမှု အခြေပြု ဆုံးဖြတ်ချက် ချမှတ်သည့် စနစ်သည် ဆုံးဖြတ်ချက်မချမီ ခေါင်းဆောင်များက အခြားသူများအား စကားပြောဖို့ လိုအပ်လေသည်။
- ဃ။ အားလုံးသဘောတူ ဆုံးဖြတ်ခြင်းသည် အများစုမဲဖြင့် ဆုံးဖြတ်ခြင်းနှင့် သဘောတရားခြင်း အတူတူပင် ဖြစ်သည်။
- င။ အားလုံးသဘောတူ ဆုံးဖြတ်ချက်ကို ရရှိရန် ပါဝင်သူတိုင်း သဘောတူညီမှု ရရှိသည်အထိ ညှိနှိုင်းဆွေးနွေး၍ အတည်ပြု ဆုံးဖြတ်ချက် ရယူရသည်။
- စ။ အာဏာရှင်ဆန်စွာ ဆုံးဖြတ်သည့်စနစ်သည် အားလုံးသဘောတူ ဆုံးဖြတ်သည့် စနစ်ထက် ပြည်သူပါဝင်မှု ပိုများသည်။

ဒီမိုကရေစီသည် အဖွဲ့တစ်ခုအတွင်း အားပြိုင်နေသော အကျိုးစီးပွားများ၊ အယူအဆများ၊ အမြင် သဘောထားများကို အာဏာသုံးခြင်း၊ အကြမ်းဖက်ခြင်း မရှိဘဲ ငြိမ်းချမ်းစွာ ဖြေရှင်းပေးသည့် နည်းလမ်း တစ်ခုဖြစ်သည်။ ဒီမိုကရေစီနည်းကျ ဆုံးဖြတ်ချက် ချမှတ်သည့် စနစ်၏ အဓိက အရေးကြီးသော လက္ခဏာရပ် ၂ ခု ရှိသည်။

၁။ အဖွဲ့ဝင်အားလုံးအား အမြင်သဘောထား ထုတ်ဖော်ခွင့်ကို တန်းတူညီမျှစွာ ပေးအပ်ထားသည်။ အားနည်းသူများသည်လည်း ဆုံးဖြတ်ချက်များ ချမှတ်ရာတွင် အားကြီးသူများနှင့် တန်းတူအမြင် သဘောထားများပေးခွင့် ရှိသည်။ အဆိုပါ စနစ်သည် အားနည်းသော၊ သေးငယ်သော လူအုပ်စုများ၏ အမြင်သဘောထားများ၊ အကျိုးစီးပွားများနှင့် အယူအဆများအား လျစ်လျူရှု သည့် အခြေအနေမျိုးကို ရှောင်ရှားပေးသည်။

၂။ အဖွဲ့ဝင်အားလုံးကို ဆုံးဖြတ်ချက် ချမှတ်ရာ၌ တန်းတူညီမျှစွာ ပါဝင်ခွင့်ပေးထားသည်။ အဆိုပါ ဆုံးဖြတ်ချက်များ၏ အကျိုးသက်ရောက်မှုကို ခံစားရမည့်သူများ အားလုံးကို ပါဝင်စေသည်။ ထို့ကြောင့် ကိုယ်တိုင် မပါဝင်လိုက်ရဘဲ ဖြစ်လာသည့် ဆုံးဖြတ်ချက်များကြောင့် ထိခိုက်နစ်နာမှု ရှိလာစေနိုင်သည့် အခြေအနေမျိုး မရှိတော့ပေ။

လုပ်ငန်းများ

သရုပ်ဖော်ရန် - ကန္တာရကျွန်း

ပေးထားသော စာပိုဒ်ကို ဖတ်၍ ညွှန်ကြားချက်များအတိုင်း လုပ်ဆောင်ပါ။

သင်တို့ အဖွဲ့သည် လှေတစ်စီးဖြင့် ခရီးထွက်လာကြရာ လမ်းခုလတ်တွင် သင်တို့ လှေမြုပ်သွားသည် ဆိုပါစို့။ လှေမြုပ်သွားသော်လည်း သင်တို့ အဖွဲ့ဝင်အားလုံးသည် အနီးအနားရှိ ကျွန်းတစ်ကျွန်းပေါ်သို့ ကူးသွားနိုင်ခဲ့ကြသည်။ ယခုအခါ သင်တို့ အဖွဲ့သည် ဘယ်နေရာတွင် ဘယ်လိုနေကြမည် ဆိုသည်ကို ဆုံးဖြတ်ကြရတော့မည်။ ရေ၊ ရိက္ခာနှင့် နေရာ အလျင်အမြန် ရှာဖွေရတော့မည်။ သို့သော် သင်တို့သည် အားလုံး အတူတကွ နေထိုင်ကြရာတွင် လိုက်နာရမည့် စည်းမျဉ်း စည်းကမ်းများနှင့် ပတ်သက်၍ သဘောတူညီမှုတစ်ခု ရှိထားဖို့ လိုအပ်လာပြီ ဖြစ်သည်။

ပထမဆုံးအဆင့်အနေဖြင့် ဆုံးဖြတ်ချက်များကို မည်သည့် ပုံစံဖြင့် ချမှတ်မည် ဆိုတာနှင့် ပတ်သက်၍ အားလုံးသဘောတူညီမှုတစ်ရပ် ရယူထားဖို့ လိုသည်ဟု တစ်ယောက်က အကြံပြုသည်။

- ၁။ အောက်ပါ အဖွဲ့ ၄ ဖွဲ့ထဲမှ အဖွဲ့တစ်ဖွဲ့တွင် ပါဝင်ပါ။
 - ဆုံးဖြတ်ချက်အားလုံးကို အများစုမဲဖြင့် ချမှတ်ခြင်း (အများစုမဲဖြင့် ဆုံးဖြတ်ခြင်း)
 - ဆုံးဖြတ်ချက်အားလုံးကို ခေါင်းဆောင်တစ်ဦးတည်းက ဆုံးဖြတ်ခြင်း (အာဏာရှင်ဆန်စွာ ဆုံးဖြတ်ခြင်း)
 - အခြားသူအားလုံးနှင့် ဆွေးနွေးတိုင်ပင်ပြီးမှ ဆုံးဖြတ်ချက်အားလုံးကို ခေါင်းဆောင်တစ်ဦးက ဆုံးဖြတ်ခြင်း (ပါဝင်ဆွေးနွေးမှုအခြေပြု ဆုံးဖြတ်ခြင်း)
 - အားလုံးသဘောတူမှုသာ ဆုံးဖြတ်ချက်ချနိုင်ခြင်း (အားလုံးသဘောတူ ဆုံးဖြတ်ခြင်း)
- ၂။ သင့် အဖွဲ့က ရွေးချယ်ထားသော ဆုံးဖြတ်ချက် ချမှတ်သည့် စနစ်အပေါ်ထောက်ခံပြောဆို၍ အကြေအလည် ရှင်းပြပြီး အဆိုပါ ဆုံးဖြတ်ချက် ချမှတ်မှုစနစ်၏ အားသာချက်နှင့် အားနည်းချက်များကို အတန်းသို့ တင်ပြ ဆွေးနွေးပါ။
- ၃။ သင့် အဖွဲ့အနေဖြင့် အခြား ဆုံးဖြတ်ချက် ချမှတ်သည့် စနစ်များ၏ အားနည်းချက်များကို ထောက်ပြ ဆွေးနွေးပြီး တစ်ဖွဲ့လုံးအနေနှင့် အကောင်းဆုံးဖြစ်မည့် ဆုံးဖြတ်ချက် ချမှတ်သည့် စနစ်ကို ဆုံးဖြတ်ပါ။
- ၄။ သင့် အနေဖြင့် မည်သို့သော ဆုံးဖြတ်ချက် ချမှတ်သည့် စနစ်မျိုးကို ရွေးချယ်မည်နည်း။ အကြောင်းပြချက်နှင့် တကွ ရှင်းပြပါ။

ဆွေးနွေးချက်

- ၁။ ဒီမိုကရေစီနည်းကျ ဆုံးဖြတ်ချက် ချမှတ်မှုစနစ်၏ အားသာချက်နှင့် အားနည်းချက်များကို ဆွေးနွေးပါ။
- ၂။ သင်၏ လူ့အဖွဲ့အစည်းတွင် ဆုံးဖြတ်ချက်များကို မည်သို့ ချမှတ်ကြသနည်း။ ဆုံးဖြတ်ချက် ချမှတ်သည့် ပုံစံသည် ယခုထက် ဒီမိုကရေစီ ပိုဆန်သင့်သလား၊ သို့မဟုတ် ယခုလောက် ဒီမိုကရေစီ မဆန်သင့်ဘူးလား၊ အကြောင်းပြချက်နှင့် တကွ ရှင်းပြပါ။

ပြန်လည်သုံးသပ်ချက်

- ၁။ အချို့သော ဆုံးဖြတ်ချက်များကို ဒီမိုကရေစီနည်းကျ မဆုံးဖြတ်သင့်ဟု သင် ထင်မြင်ပါသလား။ အဘယ်ကြောင့်နည်း။
- ၂။ တကယ်ကောင်းမွန်သော ဆုံးဖြတ်ချက်တစ်ခုကို ချမှတ်ခဲ့ဖူးသော အဖွဲ့တစ်ဖွဲ့၏ အဖွဲ့ဝင်အဖြစ် သင်ရှိခဲ့ဖူးသော ကာလကို ပြန်လည် စဉ်းစားကြည့်ပါ။ အဆိုပါ ဆုံးဖြတ်ချက်ကို ဒီမိုကရေစီနည်းကျ ချမှတ်ခဲ့ပါသလား။ ထိုသို့ မဟုတ်ပါက ဘယ်လို ဆုံးဖြတ်ချက် ချမှတ်ခဲ့ပါသလဲ။
- ၃။ တကယ် ဆိုးရွားသည့် ဆုံးဖြတ်ချက်တစ်ခုကို ချမှတ်ခဲ့ဖူးသော အဖွဲ့တစ်ဖွဲ့၏ အဖွဲ့ဝင်အဖြစ် သင်ရှိနေခဲ့ဖူးသော ကာလကို ပြန်လည် စဉ်းစားကြည့်ပါ။ အဆိုပါ ဆုံးဖြတ်ချက်ကို ဒီမိုကရေစီနည်းကျ ချမှတ်ခဲ့ပါသလား။ ထိုသို့ မဟုတ်ပါက ဘယ်လို ဆုံးဖြတ်ချက် ချခဲ့ပါသလဲ။

၁.၁.၃ တိုက်ရိုက်ဒီမိုကရေစီနှင့် သွယ်ဝိုက်ဒီမိုကရေစီ
(DIRECT AND INDIRECT DEMOCRACY)

အကြံပြုသင်ခန်းစာ

အောက်ပါပုံ နှစ်ပုံကို ကြည့်၍ မည်သည့်ပုံက တိုက်ရိုက်ဒီမိုကရေစီ ဖြစ်၍ မည်သည့်ပုံက ကိုယ်စားပြုဒီမိုကရေစီ ဖြစ်သည်ကို ခွဲခြားပြပါ။

ဆုံးဖြတ်ချက်

ဆုံးဖြတ်ချက်

ဒါပေမယ့် ကျွန်တော်တို့ရပ်ရွာအတွင်း ဖြစ်စဉ်များကို ကျွန်တော်တို့မဆုံးဖြတ်ရပါဘူး။ ဒါဆိုရင် ကျွန်တော် နေထိုင်ရာ လူ့အဖွဲ့အစည်းအတွင်းမှာ ဒီမိုကရေစီ မရှိဘူးဟု ဆိုနိုင်ပါသလား။

အဲလိုလည်း မဟုတ်ပါဘူး။ ဒီမိုကရေစီနည်းကျ ဆုံးဖြတ်ချက် ချမှတ်ရာမှာ နည်းစနစ်အမျိုးမျိုး ရှိပါတယ်။

ဥပမာအားဖြင့် ကျောင်းသားအဖွဲ့တစ်ဖွဲ့က ကျောင်းအတွက် စာရေးစာပေးပွဲအသစ်တွေ ဝယ်မလား၊ ပန်ကာ အသစ်တွေ ဝယ်မလား ဆိုတာကို မဲခွဲဆုံးဖြတ်ကြတဲ့ ပုံစံမျိုး ဖြစ်တယ်။

ဥပမာ ပေးပါဦး ဆရာမ။

ပြည်သူလူထုက သူတို့လူ့အဖွဲ့အစည်း အတွက် ကောင်းဆိုးဖြစ်စဉ် အားလုံးကို တိုက်ရိုက်ပိုင်ဆိုင် ဆုံးဖြတ်ကြတယ်ဆိုရင် အဲဒါကို တိုက်ရိုက်ဒီမိုကရေစီ (Direct Democracy) လို့ ခေါ်ပါတယ်။

ဒါပေမယ့် နိုင်ငံတစ်ခုလုံး ဆိုရင်တော့ အဲဒီလို ဆုံးဖြတ်ဖို့ ဖြစ်နိုင်ပါ့မလား။

အမြဲတမ်းတော့ မရပါဘူး။ ပိုမိုကြီးမားကျယ်ပြန့်တဲ့ လူ့အဖွဲ့အစည်းမျိုးမှာ အများဆုံး တွေ့ရတတ်တဲ့ ဒီမိုကရေစီ ပုံစံက သွယ်ဝိုက်ဒီမိုကရေစီ ပုံစံမျိုးပဲ ဖြစ်တယ်။ ဆုံးဖြတ်ချက် တွေကို ရွေးကောက်ခံ ကိုယ်စားလှယ်များကသာ ပြည်သူ့ ကိုယ်စား ချမှတ်ပေးတဲ့ စနစ်မျိုးပါ။

တိုက်ရိုက်ဒီမိုကရေစီစနစ်တွင် ဆုံးဖြတ်ချက်များကို သက်ဆိုင်ရာ လူ့အဖွဲ့အစည်းဝင် အားလုံးက ပါဝင်၍ ချမှတ်ကြသည်။ သို့သော် တိုက်ရိုက်ဒီမိုကရေစီစနစ်သည် လူဦးရေ သန်းပေါင်းများစွာရှိသော (ဥပမာ - နိုင်ငံ) လူ့အဖွဲ့အစည်းများတွင် လက်တွေ့ မဖြစ်နိုင်တော့ပေ။ အကြောင်းမှာ -

- ၁။ ခေတ်သစ်ဒီမိုကရေစီ နိုင်ငံများတွင် လူဦးရေ အဆမတန် များပြားမှုကြောင့် ဆုံးဖြတ်ချက်များကို အားလုံးပါဝင်၍ ချမှတ်နိုင်ဖို့ရန် မဖြစ်နိုင်တော့ပေ။
- ၂။ နိုင်ငံသားအများစုသည် မိမိတို့ လူ့အဖွဲ့အစည်းအတွင်း ချမှတ်သည့် ဆုံးဖြတ်ချက်တိုင်းတွင် ပါဝင်ဖို့ရာ အချိန်မရှိသလို စိတ်ဝင်စားမှုနှင့် ဗဟုသုတများလည်း မရှိကြပေ။

အဆိုပါ အကြောင်းအရင်းများကြောင့် သွယ်ဝိုက်ဒီမိုကရေစီသည် ယနေ့ကမ္ဘာတွင် အတွေ့ရ အများဆုံး သော ဒီမိုကရေစီပုံစံ ဖြစ်လာသည်။

လေ့ကျင့်ခန်း

အောက်ပါ အကြောင်းပြချက်များထဲမှ ကြီးမားကျယ်ပြန့်သော လူ့အဖွဲ့အစည်းများတွင် သွယ်ဝိုက်ဒီမိုကရေစီကို အသုံးပြုခြင်း အကြောင်းအရင်းများကို ရွေးချယ်ပြပါ။

- က။ တိုက်ရိုက်ဒီမိုကရေစီသည် များပြားလွန်းသော လူများ ပါဝင်ပတ်သက်နေသည့်အတွက် ကျင့်သုံးဖို့ရာ ခက်ခဲလှသည်။
- ခ။ နိုင်ငံသား အားလုံးသည် ဆုံးဖြတ်ချက် အားလုံးတွင် ပါဝင်နိုင်ဖို့ရာ အချိန်မရှိသလို အသိပညာ ဗဟုသုတလည်း မရှိပေ။
- ဂ။ တိုက်ရိုက်ဒီမိုကရေစီသည် လူများစုနှင့် ရင်းနှီးကျွမ်းဝင်မှု မရှိပေ။

လေ့ကျင့်ခန်း

အောက်ပါ အခြေအနေတို့ကို ဖတ်ရှု လေ့လာပါ။ ၎င်း အခြေအနေများသည် တိုက်ရိုက်ဒီမိုကရေစီပုံစံ ဖြစ်ပါသလား၊ ကိုယ်စားပြုဒီမိုကရေစီပုံစံ ဖြစ်ပါသလား။

လူမှုအသိုင်းအဝိုင်းတစ်ခုတွင် -

- က။ ဆုံးဖြတ်ချက်များကို ထိုလူမှုအသိုင်းအဝိုင်းအတွင်းရှိ ကောင်စီက ချမှတ်သည်။ ၎င်းကောင်စီသည် မိမိတို့ လူမှုအသိုင်းအဝိုင်း၏ အရေးကိစ္စများအား ဆုံးဖြတ်ရန် တစ်လတစ်ကြိမ် အစည်းအဝေး ပြုလုပ် ကြသည်။ ထိုလူမှုအသိုင်းအဝိုင်း အတွင်းရှိ မည်သည့် အဖွဲ့ဝင်မဆို ကောင်စီတွင် ပါဝင်နိုင်သည်။
နမူနာအဖြေ - ဟိုလီဒီဒီဒီဒီဒီဒီ
- ခ။ ပြည်သူလူထုသည် ပါလီမန်အတွက် ကိုယ်စားလှယ်များ ရွေးချယ်တင်မြှောက်၍ ၎င်းပါလီမန်က ရပ်ရွာ အတွက် ဥပဒေများ ပြဌာန်းပေးသည်။ လူဦးရေ တစ်သိန်းလျှင် ရွေးချယ်ခံ ကိုယ်စားလှယ်တစ်ယောက် ရှိသည်။
- ဂ။ မည်သည့် လူ့အဖွဲ့အစည်းဝင်မဆို မည်သည့် ကိစ္စရပ်ပေါ်တွင်မဆို မဲပေးရန် တောင်းဆိုခွင့် ရှိသည်။ ထိုသို့ မဲပေးရာတွင်လည်း သက်ဆိုင်ရာ အဖွဲ့ဝင်အားလုံး မဲပေးရန် တာဝန်ရှိသည်။
- ဃ။ အရေးကြီးသော ဆုံးဖြတ်ချက်များ အားလုံးကို ၅ နှစ် တစ်ကြိမ် ရွေးကောက်ပွဲမှတစ်ဆင့် ပြည်သူလူထုက မဲပေးရွေးချယ်ထားသော သမ္မတက ဆုံးဖြတ်သည်။
- င။ လူမှုအသိုင်းအဝိုင်းတစ်ခုအတွင်း ကိစ္စရေးရာများအား ဖြေရှင်းဆောင်ရွက်ရန် တာဝန်ရှိသော လူတစ်စု ရှိသည်။ သို့သော် ၎င်းတို့သည် ကျန်သော လူမှုအသိုင်းအဝိုင်းဝင်များနှင့် ဆွေးနွေး တိုင်ပင်ခြင်း မရှိဘဲ မည်သည့် ဆုံးဖြတ်ချက်မျှ ချမှတ်ခွင့် မရှိပေ။ ၎င်းတို့သည် ဆုံးဖြတ်ချက် တစ်စုံတစ်ရာ ချမှတ်မည့်အခါတိုင်း လူမှုအသိုင်းအဝိုင်းဝင် အားလုံး တက်ရောက်ခွင့်ရှိသည့် အစည်းအဝေးကို ခေါ်ယူရသည်။ အဆိုပါ အစည်းအဝေးများ သို့ ထိုလူမှုအသိုင်းအဝိုင်းအတွင်းရှိ လူအားလုံး တက်ရောက်ခွင့်ရှိသည်။
- စ။ အရေးကြီးသော ဆုံးဖြတ်ချက်များကို ရွေးကောက်ခံ ကိုယ်စားလှယ်အဖွဲ့ခေါင်းဆောင်က ချမှတ်သည်။ အဆိုပါ ခေါင်းဆောင်ကို ကိုယ်စားလှယ်များက မဲဖြင့် ရွေးချယ်၍ တင်မြှောက်ကြသည်။ ကိုယ်စားလှယ်များ ကို ပြည်သူလူထုက ၅ နှစ် တစ်ကြိမ် ရွေးချယ် တင်မြှောက်ကြသည်။

ကိုယ်စားပြုဒီမိုကရေစီဆိုတာ ဘာလဲ။

ကိုယ်စားပြုဒီမိုကရေစီဆိုတာ ပြည်သူလူထုက သက်မှတ်ကာလတစ်ခုအတွင်း သူတို့ကို ကိုယ်စားပြုနိုင်မယ့် ကိုယ်စားလှယ်တွေကို သူတို့ လူ့အဖွဲ့အစည်းထဲကနေ ရွေးချယ် တင်မြှောက်ကြတယ်။ ကိုယ်စားလှယ်တွေကလည်း ပြည်သူလူထုဆန္ဒနဲ့အညီ သူတို့ သက်ဆိုင်ရာ လူမှုအသိုင်းအဝိုင်းတွေအတွက် ဆုံးဖြတ်ချက်တွေကို ချမှတ်ပေးကြရတယ်။

လူတစ်ယောက်ကိုယ်စားလှယ်တစ်ဦး ဖြစ်ဖို့ဆိုရင် ဘာတွေလုပ်ဖို့ လိုမလဲ။

နိုင်ငံအများစုမှာ ကိုယ်စားလှယ်ဖြစ်ခွင့်နှင့် ပတ်သက်ပြီး အရည်အချင်း သတ်မှတ်ချက်တွေ ရှိကြတယ်။ ဥပမာ - အရွယ်ရောက်ပြီး နိုင်ငံသား ဖြစ်ရမည်ဆိုတဲ့ သတ်မှတ်ချက်မျိုး ဖြစ်တယ်။ ပြီးရင်တော့ သူ့ကို မဲပေးချင်အောင် မဲဆွယ် စည်းရုံးဖို့လိုတယ်။

အစိုးရဟူသည် တိုင်းပြည်ကို ဦးဆောင်သော လူမှုအစုအဖွဲ့တစ်ခုဖြစ်၍ ထိုတိုင်းပြည်၏ ကိစ္စရေးရာများကို စီမံဆုံးဖြတ်ကြရသည်။ အစိုးရများသည် လူ့အဖွဲ့အစည်း တစ်ရပ်အတွင်း ကျင့်သုံးရမည့် ဥပဒေများ၊ ဘဏ္ဍာရေးသုံးစွဲမှုများ၊ လူ့အဖွဲ့အစည်း၏ ဖွဲ့စည်းလည်ပတ်မှု ပုံစံများနှင့် ပတ်သက်သော ဆုံးဖြတ်ချက်များကို စီမံဆုံးဖြတ်ရန် အခွင့်အာဏာ ရှိကြသည်။ ဒီမိုကရေစီစနစ်တွင် အဆိုပါအာဏာသည် ပြည်သူလူထုထံမှ ဆင်းသက်သည်။ ပြည်သူလူထုသည် အစိုးရအား မိမိတို့ကိုယ်စား ဆုံးဖြတ်ရန် အခွင့်အာဏာပေးအပ်ထားခြင်း ဖြစ်သည်။ ကိုယ်စားပြုဒီမိုကရေစီတွင် အဆိုပါ အစိုးရကို ပြည်သူလူထုက ရွေးချယ်ထားသော ကိုယ်စားလှယ်များဖြင့် ဖွဲ့စည်းသည်။

ကိုယ်စားလှယ်တစ်ယောက် ဖြစ်လာရစေရန် နိုင်ငံသားတစ်ယောက်သည် သက်ဆိုင်ရာ နိုင်ငံတစ်ခု၏ သတ်မှတ်ကိုယ်စားလှယ် အရည်အချင်းများနှင့် ပြည့်မီဖို့ လိုပါသည်။ ဥပမာ - ကိုယ်စားလှယ်တစ်ယောက်သည် အနည်းဆုံး အသက် ၂၅ နှစ် ရှိရမည်ဟူ၍ ဖြစ်သည်။ အဆိုပါ သတ်မှတ်ချက်စည်းမျဉ်းသည် နိုင်ငံသားအားလုံးအပေါ်တွင် တန်းတူညီမျှစွာ သက်ရောက်သည်။

ဒုတိယအချက်အနေဖြင့် ၎င်းကိုယ်စားလှယ် ပြုလုပ်မည့်သူများသည် မိမိတို့ ဘာကြောင့် ကိုယ်စားလှယ်ဖြစ်ချင်သည်၊ ဘာကြောင့် အဆိုပါ ကောင်းကျိုးများကို ပြုချင်သည် ဆိုသည်ကို ၎င်းတို့၏ နိုင်ငံသားများအား ရှင်းပြရမည် ဖြစ်သည်။ နိုင်ငံသားများသည် ၎င်းတို့အနေဖြင့် အကောင်းဆုံး ဖြစ်မည်ဟု ထင်မြင်သည့် အပေါ်တွင် အခြေခံ၍ ကိုယ်စားလှယ်များကို ရွေးချယ်ကြသည်။

အဆိုပါ ကိုယ်စားလှယ်များ (ပါလီမန်ဟုလည်း ခေါ်သည်) သည် အစိုးရအဖွဲ့ကို ဖွဲ့စည်းကြသည်။ အဆိုပါ ကိုယ်စားလှယ်များကို ပါလီမန်အဖွဲ့ဝင်များဟု လူသိများကြသည်။

လေ့ကျင့်ခန်း

အောက်ပါ ဖော်ပြချက်များကို မှား / မှန် ဆုံးဖြတ်ပါ။ မှားသည် ဆိုပါက အဘယ်ကြောင့် မှားသည်ကို အကြောင်းပြချက်နှင့်တကွ ဖြေဆိုပါ။
ကိုယ်စားပြုဒီမိုကရေစီတွင် ...

- က။ အစိုးရကို နိုင်ငံသားများအား အခြေခံ၍ ဖွဲ့စည်းသည်။
- ခ။ ကိုယ်စားလှယ်များကို အစိုးရက ရွေးချယ်သည်။
- ဂ။ ပြည်သူလူထုသည် အစိုးရအား မိမိတို့ ကိုယ်စား ဆုံးဖြတ်ရန် အခွင့်အာဏာ ပေးအပ်ထားသည်။
- ဃ။ အစိုးရအာဏာသည် ပြည်သူထံမှ ဆင်းသက်သည်။
- င။ မည်သည့် နိုင်ငံသားမဆို ကိုယ်စားလှယ်ဖြစ်ခွင့် ရှိသည်။
- စ။ ကိုယ်စားလှယ်ဖြစ်ခွင့်ဆိုင်ရာ အရည်အချင်း သတ်မှတ်ချက်များ သည် နိုင်ငံသားအချို့ပေါ်တွင်သာ သက်ရောက်မှုရှိသည်။

မြန်မာ့ရေးရာ

မြန်မာနိုင်ငံ အစိုးရကို ဘယ်လိုဖွဲ့စည်းသလဲ

နေပြည်တော်ရှိ လွှတ်တော် အဆောက်အအုံများ။

မြန်မာအစိုးရ ဖွဲ့စည်းပုံမှာ အဆင့် ၃ ဆင့် ရှိသည်။

အဆင့် ၁

နိုင်ငံသားများသည် အစိုးရအဖွဲ့အတွင်း မိမိတို့ သက်ဆိုင်ရာ လူမှုအသိုင်းအဝိုင်းကို ကိုယ်စားပြုမည့် ကိုယ်စားလှယ်လောင်းများကို မဲပေးရွေးချယ်ကြသည်။ မြို့နယ်အသီးသီးတွင် ထောက်ခံမဲ အများဆုံးရရှိသော ကိုယ်စားလှယ်လောင်းသည် လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ် ဖြစ်လာသည်။ ဆိုလိုသည်မှာ လွှတ်တော်အတွင်း ကိုယ်စားလှယ်နေရာ တစ်နေရာ ရရှိခြင်း ဖြစ်သည်။ ထို့နောက် ၎င်းတို့သည် နိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာ အရေးကိစ္စများအား ဆုံးဖြတ်ရာတွင် ပါဝင်ခွင့် ရှိကြသည်။

မြန်မာ့လွှတ်တော်တွင် ပြည်သူ့လွှတ်တော်နှင့် အမျိုးသားလွှတ်တော်ဟူ၍ လွှတ်တော် (ကိုယ်စားလှယ်အစုအဖွဲ့) ၂ ရပ် ရှိသည်။ ၎င်း လွှတ်တော်နှစ်ရပ်ပေါင်းကို ပြည်ထောင်စု လွှတ်တော်ဟု ခေါ်သည်။ မဲဆန္ဒရှင်များသည် ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်၏ ကိုယ်စားလှယ် ၇၅% ကို မဲပေးရွေးချယ်ကြပြီး ကျန် ၂၅% ကို တပ်မတော်က ခန့်အပ်သည်။

အဆင့် ၂

ရွေးချယ်ခန့်အပ်ပြီးသည့်နောက် လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ် အားလုံးသည် သမ္မတကို မဲပေး ရွေးချယ်ကြသည်။ သမ္မတလောင်း ၃ ဦးထဲမှ တစ်ဦးကို နိုင်ငံတော်သမ္မတအဖြစ် ရွေးချယ်ကြခြင်း ဖြစ်သည်။ သမ္မတလောင်းတစ်ဦးကို ပြည်သူ့လွှတ်တော်မှ ရွေးချယ်၍ တစ်ဦးကို အမျိုးသားလွှတ်တော်က ရွေးချယ်ပြီး ကျန်တစ်ဦးကို တပ်မတော်က ရွေးချယ်ခြင်း ဖြစ်သည်။ အဆိုပါ ၃ ဦးထဲမှ မဲအများဆုံးရသူက နိုင်ငံတော်သမ္မတ ဖြစ်လာသည်။

အဆင့် ၃

သမ္မတကို ရွေးချယ်ပြီးနောက် အဆိုပါ သမ္မတသည် အစိုးရအဖွဲ့ကို ဖွဲ့စည်းရသည်။ သမ္မတသည် (ပညာရေး၊ ကျန်းမာရေး စသည်ဖြင့်) သက်ဆိုင်ရာအရေးကိစ္စများအလိုက် တာဝန်ယူ စီမံဆုံးဖြတ်မည့် ဝန်ကြီးနေရာများနှင့် အခြားအရေးပါသော ရာထူးနေရာများကို ရွေးချယ်ခန့်အပ်ရသည်။ ထို့နောက် အသစ်ပေါ်လာသော အစိုးရအဖွဲ့သည် တိုင်းပြည်ကို စီမံအုပ်ချုပ်ခွင့်အာဏာ ရရှိလာသည်။

လေ့ကျင့်ခန်း

- ၁။ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များ၏ ရာခိုင်နှုန်းမည်သည်ကို တပ်မတော်က ရွေးချယ် ခန့်အပ်ထားသနည်း။
- ၂။ မြန်မာနိုင်ငံသမ္မတကို မည်သည် ပုံစံဖြင့် ရွေးချယ်သနည်း။
- ၃။ မြန်မာအစိုးရအဖွဲ့ဝင် ဝန်ကြီးများကို မည်သူက ရွေးချယ် ခန့်အပ်သနည်း။

ကိုယ်စားလှယ်ဖြစ်ခွင့်ဆိုင်ရာ အရည်အချင်း သတ်မှတ်ချက်များ

လုပ်ငန်းများ

အရည်အချင်း သတ်မှတ်ချက်များ

- က။ အထက်တန်း ကျောင်းပြီးသူများသာ ကိုယ်စားလှယ်ဖြစ်ခွင့်ရှိသည်။
- ခ။ သက်ဆိုင်ရာ နယ်ပယ်အလိုက် (စီးပွားရေးနယ်ပယ်အတွက် စီးပွားရေးပညာရှင်များ၊ ဆေးပညာနယ်ပယ်အတွက် ဆရာဝန်များ) ကျွမ်းကျင်သော ပညာရှင်များကိုသာ ကိုယ်စားလှယ်ဖြစ်ခွင့်ပေးမည်။
- ဂ။ ကိုယ်စားလှယ်လုပ်မည့်သူသည် အနည်းဆုံး အသက် ၁၈ နှစ် ပြည့်ပြီးသူ ဖြစ်ရမည်။
- ဃ။ ကိုယ်စားလှယ်လုပ်မည့်သူသည် အနည်းဆုံး အသက် ၄၀ ပြည့်ပြီးသူ ဖြစ်ရမည်။
- င။ ရာဇဝတ်မှုတစ်ကြိမ် တစ်ခါမျှ ကျူးလွန်ဖူးခြင်း မရှိသောသူများသာ ကိုယ်စားလှယ်ဖြစ်ခွင့် ရှိသည်။
- စ။ ဒီမိုကရေစီ စံတန်ဖိုးများကို လက်ကိုင်ထားသောသူများသာ ကိုယ်စားလှယ်ဖြစ်ခွင့် ရှိသည်။
- ဆ။ လူဦးရေအများဆုံးရှိသော လူများစု တိုင်းရင်းသားများသာ ကိုယ်စားလှယ်ဖြစ်ခွင့် ရှိသည်။
- ဇ။ ဘာသာရေးခေါင်းဆောင် (ဥပမာ - ရဟန်းသံဃာများ၊ သီလရှင်များ၊ ခရစ်ယာန် ဓမ္မဆရာများ၊ ဗလီဆရာများ) မဟုတ်သောသူများသာ ကိုယ်စားလှယ်ဖြစ်ခွင့် ရှိသည်။
- ဈ။ အမျိုးသမီးများသာ ကိုယ်စားလှယ်ဖြစ်ခွင့် ရှိသည်။
- ည။ အိမ်ခြံမြေ ပိုင်ဆိုင်ထားသူများသာ ကိုယ်စားလှယ်ဖြစ်ခွင့် ရှိသည်။
- ဋ။ စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ကျန်းမာသူများသာ ကိုယ်စားလှယ်ဖြစ်ခွင့် ရှိသည်။
- ဌ။ ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ကျန်းမာသူများသာ ကိုယ်စားလှယ်ဖြစ်ခွင့် ရှိသည်။
- ဍ။ လူမွဲအဖြစ် ကြေညာခံထားရခြင်း မရှိသောသူများသာ ကိုယ်စားလှယ်ဖြစ်ခွင့် ရှိသည်။

- ၁။ သင်သည် မည်သူ ကိုယ်စားလှယ်ဖြစ်ခွင့် ရှိသည်ကို ဆုံးဖြတ်ပေးနိုင်သော ပညာရှင် ဘုတ်အဖွဲ့ဝင်တစ်ဦး ဖြစ်သည် ဆိုပါစို့။ တစ်ဖက်ဖော်ပြပါ အရည်အချင်း သတ်မှတ်ချက်များကို သင်သဘောတူပါသလား။ သင်သဘောမတူသော အချက်များကို ကြက်ခြေခတ်ပါ။
- ၂။ အခြား သတ်မှတ်ချက်များကို ထပ်မံ ဖြည့်စွက်ပါ။
- ၃။ သင့်နိုင်ငံတွင် ကိုယ်စားလှယ်ဖြစ်ခွင့်နှင့် ပတ်သက်၍ မည်သို့သော အရည်အချင်း သတ်မှတ်ချက်များ ရှိသနည်း။
- ၄။ သင်ရွေးချယ်သော သတ်မှတ်ချက်များနှင့် သင့်နိုင်ငံက ပြဌာန်းထားသော သတ်မှတ်ချက်များကြား မည်သို့သော ကွာခြားချက်များ ရှိသနည်း။

- ၁။ တိုက်ရိုက်ဒီမိုကရေစီ၏ ကောင်းကျိုးနှင့် ဆိုးကျိုးများမှာ အဘယ်နည်း။
- ၂။ ကိုယ်စားပြုဒီမိုကရေစီ၏ ကောင်းကျိုးနှင့် ဆိုးကျိုးများမှာ အဘယ်နည်း။
- ၃။ သင်ပါဝင်သော လူ့အဖွဲ့အစည်းတွင် တိုက်ရိုက်ဒီမိုကရေစီ၏ မည်သို့သော ဥပမာများကို တွေ့မြင်ရသနည်း။
- ၄။ သင်ပါဝင်သော လူ့အဖွဲ့အစည်းတွင် ကိုယ်စားပြုဒီမိုကရေစီ၏ မည်သို့သော ဥပမာများကို တွေ့မြင်ရသနည်း။

သွေးနွေးချက်

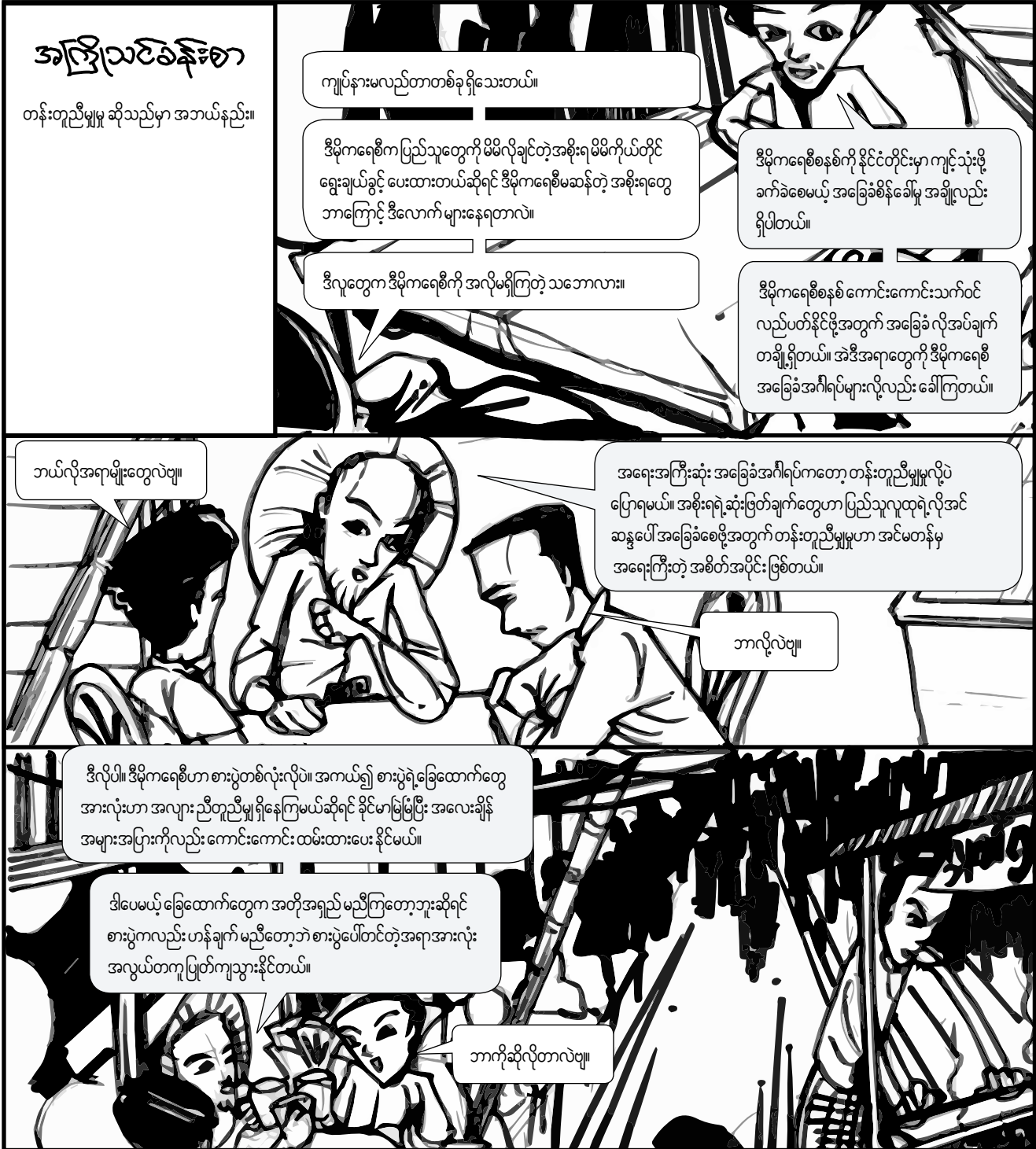
- ၁။ သင့်ကိုယ်စား ဆုံးဖြတ်ချက်များ ချမှတ်ရန် သင် အခွင့်အာဏာ ပေးထားသောသူ ရှိပါသလား။
- ၂။ မည်သို့သော အရေးကိစ္စများကို သူတို့က ဆုံးဖြတ်ချက် ချမှတ်ပေးသနည်း။
- ၃။ အဘယ်ကြောင့် ထိုအခွင့်အာဏာ ပေးအပ်ထားပါသနည်း။
- ၄။ သင်နှင့် သဘောထား မတိုက်ဆိုင်သော ဆုံးဖြတ်ချက်များကို ၎င်းကိုယ်စားလှယ်များ ချမှတ်လာသည့်အခါ သင် မည်သို့ ခံစားရပါသနည်း။

ပြန်လည်သုံးသပ်ချက်

၁.၂ ဒီမိုကရေစီ အင်္ဂါရပ်များ

တန်းတူညီမျှမှုနှင့် ရွေးကောက်ပွဲများ

၁.၂.၁ တန်းတူညီမျှမှု

လေ့ကျင့်ခန်း

အောက်ပါ ဖော်ပြချက်များကို မှား / မှန် ဆုံးဖြတ်ပါ။ မှားသည်ဆိုပါက အဘယ်ကြောင့် မှားသည်ကို အကြောင်းပြချက်နှင့်တကွ ဖြေဆိုပါ။

ဒီမိုကရေစီတွင် -

- က။ အဆင့်မြင့် ပညာတတ်သူများသာ ဆုံးဖြတ်ချက်များ ချမှတ်ခွင့် ရှိသည်။
- ခ။ လူတစ်ယောက်အား မဲပေးခွင့် ကန့်သတ်ရန် အကြောင်းပြချက် ခိုင်ခိုင်လုံလုံရှိရန် မလိုပေ။
- ဂ။ ပြည်သူ့ အုပ်စိုးမှုစနစ်ဟူသည် လူနည်းစုများကို ဆုံးဖြတ်ချက် ချမှတ်မှု ဖြစ်စဉ်မှ ဖယ်ထုတ်ထားနိုင်သည်။

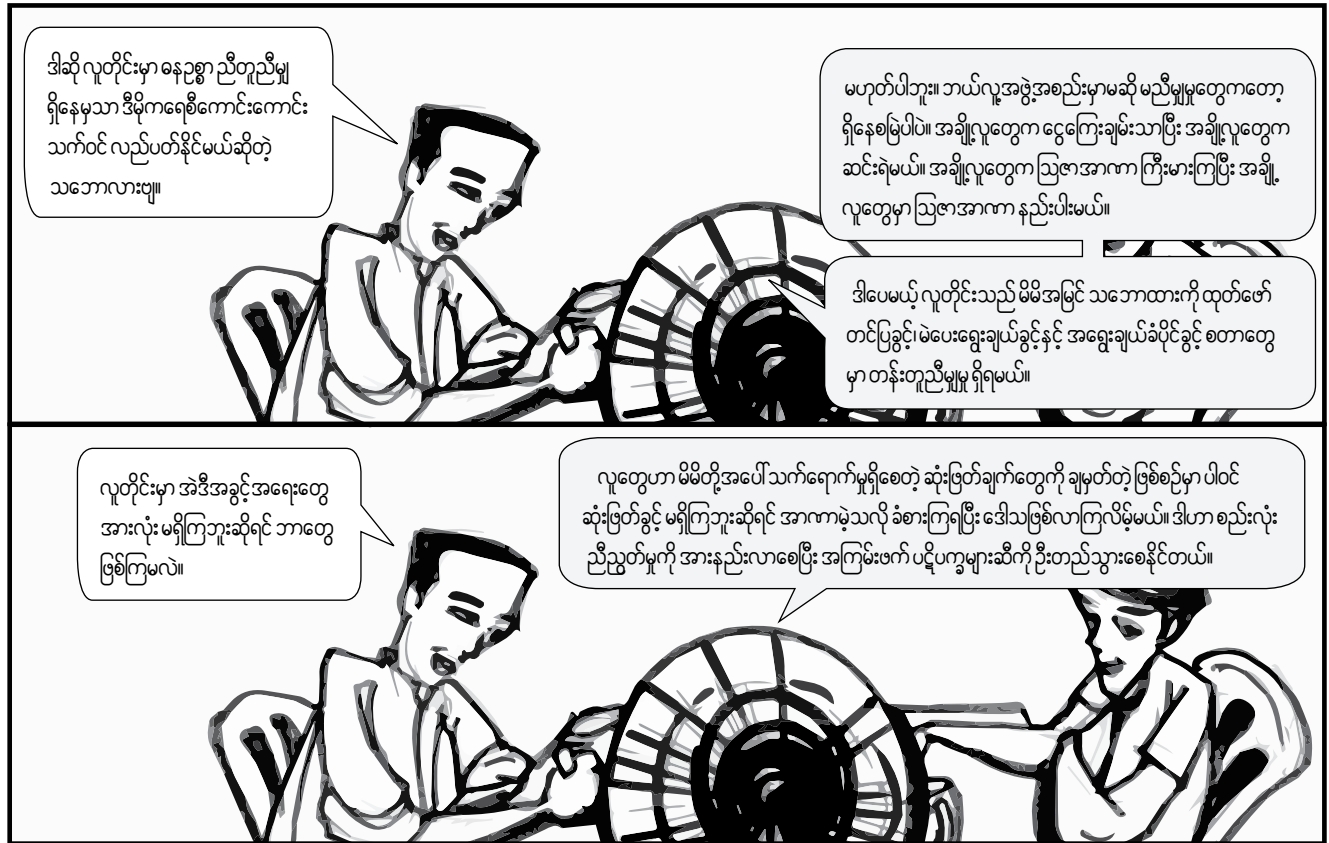
ကိုယ်စားပြုဒီမိုကရေစီစနစ်တစ်ခုတွင် တန်းတူညီမျှမှုရှိရန် လိုအပ်ပါသည်။ အတွေးအခေါ်ကောင်းများရှိ၍ မိမိတို့ လူ့အဖွဲ့အစည်းအတွက် စိတ်ရောကိုယ်ပါ မြှုပ်နှံမှုရှိမည့်သူများကို ကိုယ်စားလှယ်ဖြစ်ခွင့် မပေးဘဲ ဖယ်ထုတ်ထားပြီး၊ မကောင်းသော အတွေးများရှိပြီး လူ့အဖွဲ့အစည်းအပေါ်တွင် စိတ်ရောကိုယ်ပါ မြှုပ်နှံမှုမရှိသောသူများအား ဦးဆောင်ရန် အထူးအခွင့်အရေး ပေးထားမည်ဆိုလျှင် ဒီမိုကရေစီ ကောင်းစွာ သက်ဝင်လည်ပတ်မှု မရှိနိုင်ပေ။

ထို့အပြင် ဒီမိုကရေစီစနစ်တွင် အရွယ်ရောက်ပြီးသော နိုင်ငံသားတိုင်းသည် ဆန္ဒမဲတစ်မဲ ပေးခွင့်ရှိပြီး မဲတိုင်းသည် တူညီသောတန်ဖိုးများ ရှိပါသည်။ ထိုအခွင့်အရေးကို ခိုင်လုံသော အကြောင်းပြချက်ဖြင့်သာ ကန့်သတ်နိုင်ပါသည်။ ဥပမာ - လူတစ်ယောက်သည် ဆုံးဖြတ်ချက် မချနိုင်လောက်အောင် ဆိုးရွားသည့် စိတ်ရောဂါဝေဒနာမျိုး ခံစားနေရသည့် အခြေအနေမျိုး ဖြစ်သည်။

အကယ်၍ ကိုယ်စားလှယ် ရွေးချယ်ခွင့်ကို အချို့သော နိုင်ငံသားများအား တန်းတူညီမျှစွာ ပေးမထားဘူးဆိုလျှင် ထွက်ပေါ်လာသည့် ကိုယ်စားလှယ်များသည်လည်း သက်ဆိုင်ရာ လူ့အဖွဲ့အစည်းတစ်ခုလုံးအား ထင်ဟပ်နိုင်လိမ့်မည် မဟုတ်ပေ။ ဥပမာ -

- ဆော်ဒီအာရေးဘီးယားနိုင်ငံတွင် အမျိုးသမီးများ မဲပေးခွင့် မရခြင်း။
- တောင်အာဖရိကမှ လူမဲများသည် ၁၉၉၄ ခုနှစ်အထိ မဲပေးခွင့် မရရှိပါ။
- ၁၉၈၀ ခုနှစ်များတွင် ကွန်ဂိုသမ္မတနိုင်ငံ၌ ဘန်ယာယန်ဒါ လူမျိုးစုမှ နိုင်ငံသားများကို လူထုကိုယ်စားလှယ်များဖြစ်ခွင့် မပြုခဲ့ပါ။

၎င်းဖြစ်စဉ်များသည် လူထုအုပ်စိုးမှု (The rule of the people) အနှစ်သာရ ရှိသည်ဟု မဆိုနိုင်ပေ။ အကြောင်းမှာ ပြည်သူ့အများသည် ဆုံးဖြတ်ချက် ချမှတ်မှု ဖြစ်စဉ်တွင် ဖယ်ထုတ်ခံထားရခြင်းကြောင့် ဖြစ်သည်။

လုပ်ငန်းများ

စကားရည်လုခြင်း - ခေါင်းဆောင်ရွေးချယ်ခြင်း

အောက်ပါဓာတ်ပုံကို ဖတ်၍ ညွှန်ကြားသည့်အတိုင်း လုပ်ဆောင်ပါ။

အမြော်အမြင်အရှိဆုံး၊ ပညာအတတ်ဆုံး လူပုဂ္ဂိုလ် ၅၀၀၀ ကိုသာ မဲပေးခွင့်ပြုရန် အကြံပြုထားသည်။ အသက်အရွယ်၊ အသိဉာဏ်ပညာနှင့် အတတ်ပညာကျွမ်းကျင်မှု အတွေ့အကြုံတို့ကို အခြေခံ၍ အဆိုပါ ပုဂ္ဂိုလ်များအား ရွေးချယ်မည် ဖြစ်သည်။

ယခု အဆိုပါ အယူအဆကို ထောက်ခံသူနှင့် ကန့်ကွက်သူများကြား စကားရည်လုကြမည်ဖြစ်သည်။

- ၁။ သုံးယောက်တစ်ဖွဲ့အဖွဲ့များ ဖွဲ့ပါ။ အဖွဲ့တစ်ဖွဲ့စီတွင် -
 - အဆိုပါ အယူအဆကို ထောက်ခံသော လူအုပ်စုကို ကိုယ်စားပြုသည့် လူတစ်ယောက် ပါဝင်ရမည်။
 - အဆိုပါ အယူအဆကို ကန့်ကွက်သော လူအုပ်စုကို ကိုယ်စားပြုသည့် လူတစ်ယောက် ပါဝင်ရမည်။
 - သတင်းထောက်တစ်ယောက် ပါဝင်ရမည်။ စကားရည်လုပွဲ အပြီးတွင် အဆိုပါ ကိုယ်စားလှယ် နှစ်ဦးကို မေးခွန်းများ မေးရမည်ဖြစ်သည်။
- ၂။ ငြင်းခုံဆွေးနွေးမှုများနှင့် မေးခွန်းများ မေးမြန်းခြင်းကို ပြုလုပ်ပါ။
- ၃။ တစ်တန်းလုံးအနေဖြင့် ထောက်ခံသည့်အဆိုနှင့် ကန့်ကွက်သည့်အဆိုများ၏ ဆွေးနွေးအကြံပြုချက်များမှ အဓိက အကြောင်းအရာများကို ဆွေးနွေးပါ။
- ၄။ တစ်တန်းလုံးမှ မည့်သည့်ဘက်ကို ထောက်ခံသည်၊ ကန့်ကွက်သည်ကိုပြရန် မဲပေးပါ။

မြန်မာ့ရေးရာ

တန်းတူညီမျှမှုနှင့် ကိုယ်စားပြုမှု

ဖြူဖြူသင်းသည် လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်တစ်ဦးဖြစ်ပြီး HIV/AIDS ဝေဒနာသည်များအရေး တက်ကြွလှုပ်ရှားသူအဖြစ်လည်း လူသိများသည်။ မြန်မာ့လွှတ်တော်ရှိ အမျိုးသမီးလွှတ်တော်အမတ် ၂၀ ထဲမှ တစ်ဦးအပါအဝင်လည်း ဖြစ်သည်။

မေး - အစ်မက ရှားရှားပါးပါး လူငယ်အမျိုးသမီး လွှတ်တော်အမတ်တစ်ဦးလည်း ဖြစ်တယ်။ အစ်မရဲ့ အသက်အရွယ်ကြောင့် လွှတ်တော်ထဲမှာ အခက်အခဲတစ်စုံတစ်ရာ ရှိပါသလား။

ဖြေ - မြန်မာ့လွှတ်တော်ထဲမှာတော့ ကျွန်မထက် အသက်အရွယ်ပိုကြီးတဲ့ အမတ်တွေက ပိုများပါတယ်။ အသက်ကြီးတော့ အတွေ့အကြုံ ရင့်ကျက်မှုတွေ ပိုများတာပေါ့နော်။ တစ်ဖက်မှာလည်း လူငယ်တွေဆီက နုပျိုတဲ့ ခွန်အားတွေလည်း လိုအပ်ပါတယ်။ မြန်မာပြည်ဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်ရေးအတွက် လူကြီးတွေဆီက ရင့်ကျက်တဲ့ အတွေ့အကြုံကောင်းတွေ လိုအပ်သလို လူငယ်တွေဆီက ပျိုမျစ်တဲ့ အားမာန်တွေလည်း လိုအပ်ပါတယ်။

မေး - အမျိုးသားအမတ်တွေကော အမျိုးသမီးအမတ်တွေအပေါ် ဘယ်လို ပြုမူဆက်ဆံကြသလဲ။

ဖြေ - အားလုံးကတော့ မိသားစု၊ မောင်နှမတွေလိုပဲ ဆက်ဆံကြပါတယ်။ တချို့တလေကတော့ အမျိုးသမီးနိုင်ငံရေးသမားတွေဆိုရင် အလေးအနက် သိပ်မထားချင်ကြတာတွေလည်း ရှိပါတယ်။ နိုင်ငံရေးမှာ အမျိုးသားတွေဟာ အမျိုးသမီးတွေအပေါ် လေးစားမှု သိပ်မရှိကြသေးဘူးလို့တော့ ခံစားရတယ်။ ဒါကြောင့် အမျိုးသမီးလွှတ်တော် အမတ်တွေဟာ အမျိုးသားတွေနဲ့ တန်းတူပါဝင် ဆောင်ရွက်နိုင်ဖို့ အခက်အခဲ ရှိနေပါသေးတယ်။

မေး - အမျိုးသမီးတွေ ရင်ဆိုင်ရတဲ့ စိန်ခေါ်မှုတွေက ဘာတွေဖြစ်မလဲ။

ဖြေ - တချို့အမျိုးသမီးတွေဟာ စီးပွားရေးမှာပဲဖြစ်ဖြစ်၊ နိုင်ငံရေးမှာပဲဖြစ်ဖြစ် အောင်မြင်ဖို့ အခွင့်အလမ်းသိပ်ကို နည်းပါးလှပါတယ်။ မြန်မာ့ယဉ်ကျေးမှုလေ့ကျင့်မှုက သူတို့ကို ကန့်သတ်ထားသလို ဖြစ်နေတယ်။ ဥပမာ - အိမ်ထောင်ရှင်အမျိုးသမီး တစ်ဦးဟာ အိမ်မှုကိစ္စတွေကို လုပ်နေရတဲ့ ဓလေ့မျိုးပေါ့။ နိုင်ငံရေးအလုပ်ကလည်း ထို့အတူပါပဲ။ အမျိုးသမီးအများစုကို မိသားစုနဲ့ ပတ်ဝန်းကျင်က ကန့်သတ်ထားကြ တယ်လေ။ ဒါကြောင့် အမျိုးသမီးကိုယ်စားလှယ်တွေမှာ သူတို့လုပ်နိုင်သလောက် မဖြစ်နိုင်စေတဲ့ အတားအဆီး စိန်ခေါ်မှုတွေ ရှိနေတာတော့ အမှန်ပါပဲ။

Adapted from: <http://www.irrawaddy.org/interview/pushing-limits-burmese-women-politics.html>

- ၁။ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်တစ်ဦးအနေနဲ့ ဖြူဖြူသင်းဟာ ဘယ်လို ထူးခြားမှုတွေ ရှိနေပါသလဲ။
- ၂။ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်တစ်ဦးအနေနဲ့ သူမဟာ ဘယ်လို အခက်အခဲမျိုးတွေ ရင်ဆိုင်နေရပါသလဲ။
- ၃။ ဖြူဖြူသင်း၏ အဆိုအရ အမျိုးသမီးများ နိုင်ငံရေးလုပ်ဖို့ အဘယ်ကြောင့် ခက်ခဲနေရပါသလဲ။

ဆွေးနွေးချက်

- ၁။ တန်းတူညီမျှသည် ဒီမိုကရေစီအတွက် အဘယ်ကြောင့် အရေးပါသနည်း။
- ၂။ ဒီမိုကရေစီစနစ်တွင် နိုင်ငံသားအားလုံး တန်းတူညီမျှမှုရှိအောင် ဆောင်ရွက်ရာတွင် မည်သို့သော စိန်ခေါ်မှုများ ရှိသနည်း။
- ၃။ သင်ပါဝင်သော လူ့အဖွဲ့အစည်းတွင် လူအားလုံး တန်းတူညီမျှမှု ရှိပါသလား။ ဘာကြောင့် ရှိနေတာလဲ သို့မဟုတ် ဘာကြောင့် မရှိတာလဲ။
- ၄။ သင်ပါဝင်သော လူ့အဖွဲ့အစည်းတွင် မည်သို့သော မညီမျှမှုများ ရှိပါသလဲ။
- ၅။ မညီမျှမှုက သင့် လူ့အဖွဲ့အစည်းအပေါ်မည်သို့သော ရိုက်ခတ်မှုများ ရှိလာစေသနည်း။

ဘာရာဇီးနိုင်ငံရှိ မညီမျှမှုများ

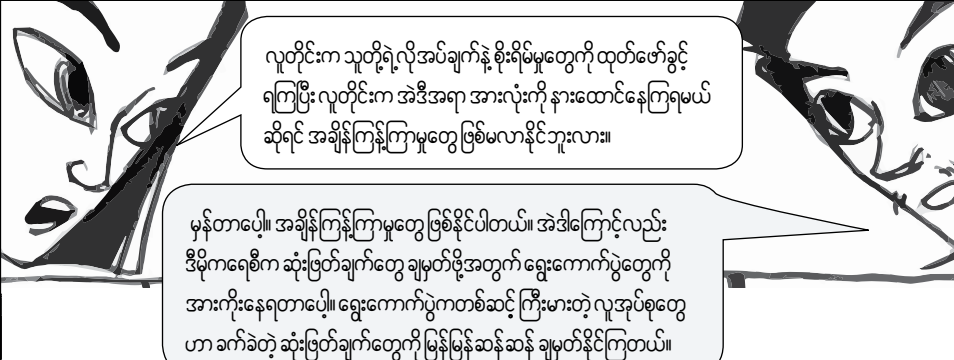
ပြန်လည်သုံးသပ်ချက်

- ၁။ သင့် လူ့အဖွဲ့အစည်းအတွင်း ရှိနေသော မညီမျှမှုနှင့် ပတ်သက်၍ သင်မည်သို့ ခံစားရပါသနည်း။
- ၂။ ချမ်းသာသော လူများထံမှ ဥစ္စာဓနများကို သိမ်းယူ၍ ဆင်းရဲသောသူများအား ခွဲဝေပေးသောနည်းဖြင့် သင့် လူ့အဖွဲ့အစည်းအတွင်း ဆင်းရဲမွဲတေမှုကို ပပျောက်အောင် လုပ်ဆောင်နိုင်သည့် အခွင့်အာဏာမျိုး သင့်ကို ပေးအပ်မည် ဆိုပါက သင်အနေနှင့် ထိုကဲ့သို့ လုပ်ဆောင်ပါမည်လား။

၁.၂.၂ ရွေးကောက်ပွဲများ

အကြံပြုချက်များ

ရွေးကောက်ပွဲဆိုတာဘာလဲ။

လူတိုင်းက သူတို့ရဲ့ လိုအပ်ချက်နဲ့ စိုးရိမ်မှုတွေကို ထုတ်ဖော်ခွင့် ရကြပြီး လူတိုင်းက အဲဒီအရာ အားလုံးကို နားထောင်နေကြရမယ် ဆိုရင် အချိန်ကြန့်ကြာမှုတွေ ဖြစ်မလာနိုင်ဘူးလား။

မှန်တာပေါ့။ အချိန်ကြန့်ကြာမှုတွေ ဖြစ်နိုင်ပါတယ်။ အဲဒါကြောင့်လည်း ဒီမိုကရေစီက ဆုံးဖြတ်ချက်တွေ ချမှတ်ဖို့အတွက် ရွေးကောက်ပွဲတွေကို အားကိုးနေရတာပေါ့။ ရွေးကောက်ပွဲကတစ်ဆင့် ကြီးမားတဲ့ လူအုပ်စုတွေ ဟာ ခက်ခဲတဲ့ ဆုံးဖြတ်ချက်တွေကို မြန်မြန်ဆန်ဆန် ချမှတ်နိုင်ကြတယ်။

က။ အဘယ်ကြောင့် မဲပေးရသနည်း

ပြည်သူလူထုအနေဖြင့် မိမိတို့ လူ့အဖွဲ့အစည်း၏ ကောင်းဆိုးဖြစ်စဉ်ကို ဆုံးဖြတ်နိုင်မည့် အခွင့်အလမ်းကို ရွေးကောက်ပွဲများက ပေးစွမ်းနိုင်ပါသည်။ တစ်ခါတစ်ရံ ပြည်သူလူထုသည် အရေးကိစ္စ တစ်ခုခုကို ထောက်ခံရန် သို့မဟုတ် ကန့်ကွက်ရန် ဆန္ဒမဲများ ပေးကြရသည်။ ထိုကဲ့သို့သော ဆန္ဒမဲပေးခြင်းမျိုးကို လူထုဆန္ဒခံယူပွဲ (referendum) ဟု ခေါ်ပါသည်။ ဥပမာ - မြို့တစ်မြို့တွင် လမ်းအသစ်တစ်ခု ဖောက်လုပ်ရန် စီမံကိန်းအတွက် မြို့နေလူထုထံမှ သဘောတူ၊ မတူ ဆန္ဒခံယူခြင်းမျိုးဖြစ်သည်။ ၎င်းသည် တိုက်ရိုက်ဒီမိုကရေစီ၏ မြင်သာသော ဥပမာတစ်ခုလည်း ဖြစ်သည်။

သို့သော် ရွေးကောက်ပွဲ အများစုသည် သွယ်ဝိုက်ဒီမိုကရေစီ၏ အသွင်သဏ္ဍန်များသာ ဖြစ်သည်။ လူထုသည် မိမိတို့ကိုယ်စား ဆုံးဖြတ်ချက် ချမှတ်ပေးမည့် ကိုယ်စားလှယ်များကို ရွေးချယ်ကြခြင်းဖြစ်သည်။ ရွေးချယ်ရာတွင်လည်း သာမန်အားဖြင့် အများစုမဲဖြင့်သာ ရွေးချယ်ကြသည်။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် အများစု မဲဆန္ဒဖြင့်သာ ဆုံးဖြတ်သည်။ မဲအများစုရသူသည် ၎င်းတို့၏ ရပ်ရွာ၊ နေရာဒေသအတွက် ကိုယ်စားလှယ် ဖြစ်လာသည်။

အစိုးရအဖွဲ့အတွင်း၌ သက်ဆိုင်ရာ လူ့အဖွဲ့အစည်းအသီးသီးကို ကိုယ်စားပြု၍ ပါဝင်လိုကြသော လူပုဂ္ဂိုလ်များအား ကိုယ်စားလှယ်လောင်းများဟု ခေါ်သည်။ ရွေးကောက်ပွဲ မတိုင်မီ ပြည်သူများသည် ကိုယ်စားလှယ်လောင်းများ၏ သဘောထားနှင့် စံတန်ဖိုးများကို နားလည်သိရှိရမည် ဖြစ်သည်။ သို့မှသာ မိမိတို့၏ သဘောထားအမြင်နှင့် တန်ဖိုးထားမှုများအပေါ် ကိုယ်စားပြုနိုင်မည့်သူကို စဉ်းစားနိုင်မည်။ ထိုမှသာ ကိုယ်စားလှယ်လောင်းကို မဲပေးရွေးကောက်နိုင်ပေမည်။

လေ့ကျင့်ခန်း

အောက်ပါ ဖော်ပြချက်များကို မှား/ မှန် ဆုံးဖြတ်ပါ။ မှားသည် ဆိုပါက အဘယ်ကြောင့် မှားသည်ကို အကြောင်းပြချက်နှင့် တကွ ဖြေဆိုပါ။

- က။ ဆန္ဒခံယူပွဲဟူသည် ဆုံးဖြတ်ချက် တစ်ခု ချမှတ်ရာတွင် မဲပေးခွင့်ရှိသော နိုင်ငံသားအားလုံး ပါဝင်ခွင့် ရရှိအောင် စီမံထားသော စနစ်တစ်ခု ဖြစ်သည်။
- ခ။ ကိုယ်စားလှယ်များကို ရွေးချယ်ရန် ဆန္ဒခံယူပွဲစနစ်ကို ကျင့်သုံးသည်။
- ဂ။ ပြည်သူလူထုသည် ရွေးကောက်ပွဲတွင် ကိုယ်စားလှယ်များကို ရွေးချယ်ခြင်းသည် တိုက်ရိုက် ဒီမိုကရေစီ၏ ဥပမာတစ်ရပ်လည်း ဖြစ်သည်။

ဒီမိုကရေစီ - ကျောင်းသားလက်စွဲ

JR

လူတိုင်း ဘာကြောင့် မဲပေးခွင့် ရှိသင့်တယ် ဆိုတာကို တွေးနားလည်ပါပြီ။ ဒါပေမယ့် ဒီမိုကရေစီက လူတိုင်းကို ဘာကြောင့် အစိုးရ ရာထူးတွေအတွက် အရွေးချယ်ခံပိုင်ခွင့် ပေးထားတာလဲ။

အဲဒီလိုသာဆိုရင် မကောင်းတဲ့ ခေါင်းဆောင်တွေ အရွေးချယ်ခံရဖို့ ပိုပြီး လွယ်ကူ မသွားနိုင်ဘူးလား။

နိုင်ငံရေးပါတီ ဆိုတာက ဘာလဲ။

ဟုတ်ပါတယ်။ တစ်ခါတစ်ရံ လူထုဟာ မကောင်းတဲ့ ခေါင်းဆောင်တွေကို ရွေးချယ်မိကြတဲ့ အဖြစ်မျိုးလည်း ဖြစ်လာနိုင်ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ဒီမိုကရေစီစနစ်ဟာ အဲဒီ မကောင်းတဲ့ ခေါင်းဆောင်တွေ အာဏာ ဆက်လက် ရရှိနိုင်စေမယ့် အခြေအနေမျိုးကို တားဆီးပေးပါတယ်။ ပုံမှန် ရွေးကောက်ပွဲတွေကြောင့် ပြည်သူလူထုဟာ ခေါင်းဆောင်တွေကို ရွေးချယ်ခွင့် ရှိသလို ဖယ်ရှားခွင့်လည်း ရှိလာတယ်။

ခေါင်းဆောင်တွေကို ရွေးချယ်ခြင်း (နဲ့ ဖယ်ရှားခြင်း) တာဝန်ဆိုတာက လည်း တစ်နည်းအားဖြင့် နိုင်ငံသားတွေဟာ ဘယ်ပါတီ၊ ဘယ် ကိုယ်စားလှယ်လောင်းကို မဲပေးရမယ်ဆိုတာ အသေအချာ အလေးအနက် စဉ်းစားရမယ်ဆိုတဲ့ တာဝန်ပါပဲ။

၁။ ဘယ်သူ့ကို မဲပေးမှာလဲ

ရွေးကောက်ပွဲဝင်သော ကိုယ်စားလှယ်လောင်းအများစုသည် နိုင်ငံရေးပါတီတစ်ခုခု၏ ပါတီဝင်များ ဖြစ်ကြသည်။ နိုင်ငံရေးပါတီဟူသည် နိုင်ငံရေးအမြင်သဘောထား တူညီသော လူများစု ဖွဲ့ထားကြသည့် လူမှုအစုအဖွဲ့တစ်ခုလည်း ဖြစ်သည်။ ၎င်းတို့သည် အကျိုးစီးပွားများ၊ သရုပ်လက္ခဏာများနှင့် စံတန်ဖိုးထားမှုများ တူညီတတ်ကြပြီး ၎င်းတို့၏ နိုင်ငံရေးပန်းတိုင်အတွက် အတူတကွ လက်တွဲ လုပ်ဆောင်ကြသည်။

နိုင်ငံရေးပါတီများသည် မိမိတို့၏ ပါတီဝင်များကို အစိုးရအဖွဲ့ အတွင်းသို့ ရွေးချယ်ခံ ကိုယ်စားလှယ် အဖြစ် ရောက်ရှိစေခြင်းဖြင့် နိုင်ငံရေးအာဏာကို ရယူဖို့ ကြိုးစားကြသည်။ ၎င်းတို့သည် ဥပဒေပြု ပါလီမန်အတွင်း ကိုယ်စားလှယ်အများဆုံး ရရှိသော ပါတီဖြစ်လာစေရန် ရည်ရွယ်ကြိုးပမ်းကြသည်။ ၎င်းတို့ ရည်မှန်းချက် အောင်မြင်လျှင် အာဏာရပါတီ အဖြစ်သို့ ရောက်ရှိမည်ဖြစ်ပြီး အစိုးရယန္တရားကို ထိန်းချုပ်ခွင့် ရကြမည် ဖြစ်သည်။ ကျန်ပါတီအားလုံးကိုမူ အတိုက်အခံပါတီများဟု ခေါ်ကြသည်။

နိုင်ငံရေးပါတီများသည် မိမိတို့ အာဏာရလျှင် လုပ်ဆောင်မည့် လုပ်ဆောင်ချက်များနှင့် ချမှတ်မည့် ဆုံးဖြတ်ချက်များအတွက် ကတိကဝတ်များ ပေးလေ့ရှိကြသည်။ အဆိုပါ ဆုံးဖြတ်ချက်များနှင့် လုပ်ဆောင်ချက်များသည် ၎င်းတို့ ဟောပြောနေသော လူထုအပေါ် မည်သို့သော အကျိုးကျေးဇူးများ ဖြစ်ပေါ်စေနိုင်သည် ဆိုသည်ကိုလည်း ရှင်းပြလေ့ ရှိကြသည်။ မဲဆန္ဒရှင်များသည် မည်သူ့ကို မဲပေးမည် ဆိုတာကို မဆုံးဖြတ်မီ ပါတီတစ်ရပ်၏ ကတိကဝတ်များနှင့် လမ်းစဉ်များကို အသေအချာ စဉ်းစား သုံးသပ်ဖို့ လိုအပ်ပေလိမ့်မည်။

ပြည်သူလူထုတွင် ပါတီတစ်ရပ် သို့မဟုတ် ကိုယ်စားလှယ်လောင်းတစ်ဦးကို မဲပေးခြင်း၏ အဓိက အကြောင်းအရင်းကြီးနှစ်ခု ရှိပါသည်။

- ပါတီတစ်ရပ် သို့မဟုတ် ကိုယ်စားလှယ်လောင်းတစ်ဦးက ရွေးကောက်ပွဲနိုင်လျှင် ဆောင်ရွက်ပေးမည်ဟု အာမခံထားသော ကတိကဝတ်များ။ ဥပမာ - လုံခြုံမှုကို တိုးမြှင့် ပေးခြင်း (လူတွေကို ပိုမို လုံခြုံမှုရှိလာသော ခံစားမှုမျိုး ရရှိအောင် ဆောင်ရွက်ပေးခြင်း)။

ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကို ဆောင်ကြဉ်းပေးခြင်း (အလုပ်အကိုင် အခွင့်အလမ်းများ တိုးမြှင့် ဖန်တီးပေးခြင်း၊ လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေးများ ပိုမို တိုးတက်အောင် စွမ်းဆောင်ပေးခြင်း)၊ တန်းတူညီမျှမှု ပိုမို ရရှိအောင် ဆောင်ရွက်ပေးခြင်းမျိုးများ (အပယ်ခံ လူနည်းစုများ၏ လူနေမှုဘဝ တိုးတက်မြှင့်တင်ပေးအောင် ဆောင်ရွက်ပေးခြင်းမျိုးများ) ပါဝင်ပါသည်။

- ကိုယ်စားလှယ်လောင်း၏ စိတ်နေစိတ်ထားနှင့် စရိုက်လက္ခဏာ။ ဥပမာ - ရိုးသားမှု၊ စိတ်ရောကိုယ်ပါ မြှုပ်နှံမှု၊ တရားမျှတတရရှိမှုတို့ ဖြစ်သည်။

အောက်ပါတို့သည် မကြာသေးမီ ရွေးကောက်ပွဲ ကာလအတွင်း ကိုယ်စားလှယ်လောင်းတစ်ဦး ပေးသွားခဲ့သော ကတိကဝတ်များ ဖြစ်သည်။ ၎င်းတို့ကို ဆက်စပ်မှုပြုစက်ဝိုင်းတွင် ထည့်သွင်း ဖော်ပြပါ။

လေ့ကျင့်ခန်း

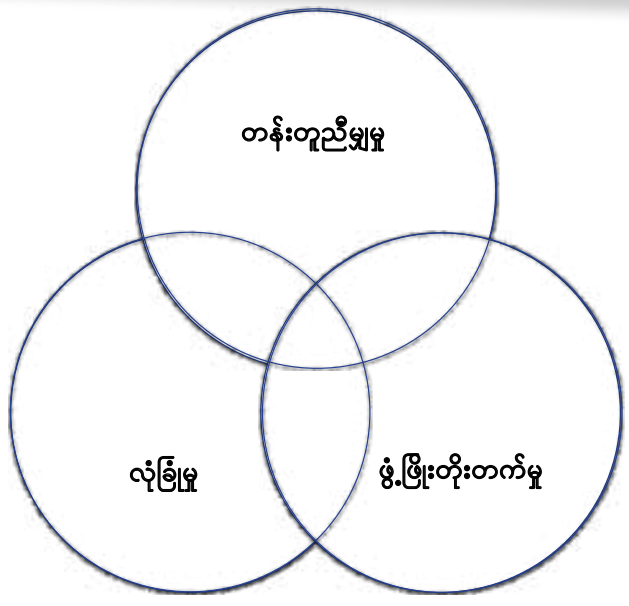
ကျွန်ုပ်၏ ရွေးကောက်ပွဲ ကတိများ

~~လွန်လွန်းစွာလှုပ်လှော်~~ A အနေနှင့် ကျွန်ုပ်အား မဲပေးမည်ဆိုပါက အောက်ပါတို့ကို လုပ်ဆောင်ပေးမည်ဟု ကတိပေးပါသည်။

- ၁။ ပြည်သူတွေ လျှပ်စစ်မီးကို ဈေးပေါပေါနှင့် ရရှိစေရမည်။
- ၂။ ရဲတပ်ဖွဲ့ကို ပိုမို တိုးချဲ့ ဖွဲ့စည်းမည်။
- ၃။ ကျန်းမာရေးမကောင်းလျှင် လူတိုင်း ဆေးခန်းပြုနိုင်ရမည်။
- ၄။ လူတိုင်းသန့်ရှင်း၍ စိတ်ချရသော သောက်ရေကို ရရှိစေရမည်။
- ၅။ ရာဇဝတ်သားများကို ပိုမို ကြီးလေးသော ပြစ်ဒဏ်များ ချမှတ်မည်။
- ၆။ အကြမ်းဖက် ပဋိပက္ခများ ရပ်တန့်သွားအောင် နည်းမျိုးစုံဖြင့် ဆောင်ရွက်မည်။
- ၇။ လမ်းမီးများ ပိုမို ရရှိစေရမည်။
- ၈။ စက်ရုံအသစ်များ ဆောက်လုပ်ပေးခြင်းဖြင့် အလုပ်လက်မဲ့များကို လျှော့ချပေးမည်။
- ၉။ ဆင်းရဲနွမ်းပါးသော ကျောင်းသားများအတွက် ပညာသင်ဆုများ စီစဉ်ပေးမည်။
- ၁၀။ မကောင်းသော လမ်းများကို ပြင်ပေးမည်။
- ၁၁။ နိုင်ငံခြား ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများ ဖိတ်ခေါ်၍ စီးပွားရေး တိုးတက်အောင် ဆောင်ရွက်မည်။
- ၁၂။ ဆင်းရဲနွမ်းပါးမှုသည် ကျွန်ုပ်တို့၏ အကြီးမားဆုံး ပြဿနာကြီး ဖြစ်သည်။ ဆင်းရဲသားများကို ထောက်ပံ့ပေးမှုများ ပိုမို လုပ်ဆောင်သွားမည်။

အမည် ကိုယ်စားလှယ်လောင်း A
 ရက်စွဲ ၁.၁၂.၁၅
 လက်မှတ် *A. Candidate*

လုပ်ငန်းများ

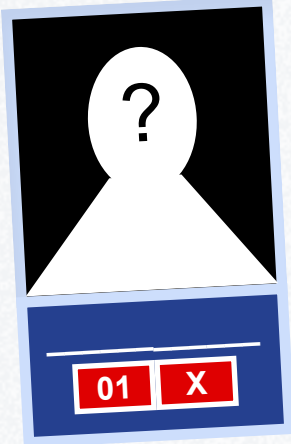
သင်မျှော်မှန်းသော စံပြုနိုင်ငံရေး ကိုယ်စားလှယ်လောင်း

၁။ အစိုးရအဖွဲ့တွင် ပါဝင်မည့် ကိုယ်စားလှယ်လောင်းတစ်ဦးတွင် မည်သို့သော အရည်အချင်းများ ရှိသင့်သည်ဟု သင်ထင်မြင်ပါသနည်း။

စံပြုနိုင်ငံရေး ကိုယ်စားလှယ်လောင်း

နိုင်ငံရေး ကိုယ်စားလှယ်လောင်းတစ်ဦးတွင် မည်သို့သော အရည်အချင်းများကို သင်မျှော်မှန်းသနည်း။ အောက်ပါ ဖော်ပြထားသော အချက်များထဲမှ သင်သဘောတူသော အချက်များကို အမှန်သင်္ကေတ ဖြစ်၍ သင့်ကိုယ်ပိုင် သတ်မှတ်ချက်များ ရှိသေးပါက လည်း ထပ်မံ ဖြည့်စွက်ပါ။

- ၁။ ရိုးသားခြင်း
- ၂။ လူထုရှေ့မှောက်တွင် အဟောအပြော ကောင်းခြင်း
- ၃။ မျှတခြင်း/ တရားမျှတခြင်း
- ၄။ ကြိုးစားမှုရှိခြင်း
- ၅။ သန်မာခြင်း/ ဩဇာအာဏာ ကြီးမားခြင်း
- ၆။ အတွေ့အကြုံရှိခြင်း
- ၇။ ရဲရင့်ခြင်း
- ၈။ သနားကြင်နာစိတ်ရှိခြင်း
- ၉။ မျိုးချစ်စိတ်ရှိခြင်း
- ၁၀။ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်တတ်ခြင်း/ အားလုံး၏ ပါဝင်မှုကို လက်ခံတတ်ခြင်း
- ၁၁။ ပြတ်သားခြင်း
- ၁၂။ ရပ်ရွာလူထုအရေးများတွင် တစိုက်မတ်မတ် ပါဝင်လုပ်ဆောင်တတ်ခြင်း

- ၂။ အထက်ဖော်ပြပါစာရင်းတွင် မပါသော်လည်း သင့်အနေဖြင့် အရေးကြီးသည်ဟု ထင်သော အခြား အရည်အချင်း သတ်မှတ်ချက်များ ရှိသေးပါကလည်း ထပ်မံဖြည့်စွက် ရေးသားပါ။
- ၃။ အဖွဲ့များ ဖွဲ့၍ တစ်ဖွဲ့ချင်းစီအလိုက် မိမိတို့လိုချင်သော ကိုယ်စားလှယ်လောင်းတစ်ဦးတွင် ရှိရမည့် အရည်အချင်း သတ်မှတ်ချက် ၆ ခု ကို အားလုံးသဘောတူညီမှု ရယူ၍ စာရင်းပြုစုပါ။
- ၄။ မိမိတို့မျှော်မှန်းသော စံပြုကိုယ်စားလှယ်လောင်း၏ အရည်အချင်းများကို အဖွဲ့လိုက် တင်ပြဆွေးနွေးပြီး အဆိုပါ အရည်အချင်းများသည် အဘယ်ကြောင့် အရေးပါသည်ကို အကြောင်းပြချက်နှင့်တကွ ရှင်းလင်း ဆွေးနွေးပါ။

သွေးနွေးချက်

- ၁။ သင်ပါဝင်သော လူ့အဖွဲ့အစည်းတွင် ခေါင်းဆောင်များ၊ ကိုယ်စားလှယ်များကို မည်သို့ ရွေးချယ်ကြသနည်း။
- ၂။ ရွေးကောက်ပွဲများတွင် မည်သို့သော ကောင်းကျိုးနှင့် ဆိုးကျိုးများ ရှိသနည်း။
- ၃။ သင်ပါဝင်သော လူ့အဖွဲ့အစည်းတွင် မည်သို့သော နိုင်ငံရေးပါတီများ ရှိသနည်း။ ၎င်းတို့၏ စံတန်ဖိုးများ သည် အဘယ်နည်း။ မည်ကဲ့သို့သော ကတိမျိုးတွေ ပေးလေ့ရှိကြသနည်း။

- ၁။ သင် မဲပေးလေ့ ရှိပါသလား။
- ၂။ မဲပေးခြင်းက အပြောင်းအလဲတစ်ခု ဖြစ်မည်ဟု သင်ထင်မြင်ပါသလား။ ဘာကြောင့် ထိုသို့ ထင်ရပါသလဲ သို့မဟုတ် ဘာကြောင့် မထင်ရပါသလဲ။
- ၃။ မဲပေးခြင်းသည် သင့်အတွက် အရေးကြီးပါသလား။ ဘာကြောင့်ပါလဲ။

ပြန်လည်သုံးသပ်ချက်

၁.၂.၃ လွတ်လပ်မှုတသော ရွေးကောက်ပွဲများ

ဒီမိုကရေစီစနစ်တွင် ကိုယ်စားလှယ်များသည် ပြည်သူလူထု၏ လိုလားထောက်ခံမှု ရရှိရန် လိုအပ်ပါသည်။ ပြည်သူလူထုက လိုလားထောက်ခံမှု မရှိတော့ဘူးဆိုလျှင် အဆိုပါ ကိုယ်စားလှယ်များကို အစားထိုး ဖယ်ရှားနိုင်ပါသည်။ ထို့အတူ ကိုယ်စားလှယ်တစ်ဦးသည် မိမိကိုယ်စားပြုသော လူမှုအသိုင်းအဝိုင်းအတွက် ဆုံးဖြတ်ချက်ကောင်းများ ချမှတ်ဆောင်ရွက်မည်ဆိုပါလျှင် လူထုကလည်း ထိုကိုယ်စားလှယ်အား ထပ်မံ မဲပေးရွေးချယ် တင်မြှောက်ခြင်းဖြင့် ချီးမြှောက်နိုင်ပါသည်။

ထိုအကြောင်းကြောင့်ပင် ရွေးကောက်ပွဲများသည် ဒီမိုကရေစီတွင် အလွန်အရေးပါနေခြင်း ဖြစ်သည်။ ရွေးကောက်ပွဲများမှတစ်ဆင့် ပြည်သူလူထုသည် ၎င်းတို့၏ လိုလားထောက်ခံမှုကို ထုတ်ဖော် ပြသခွင့် ရသလို ကိုယ်စားလှယ်များက ပြည်သူလူထု၏ အလိုဆန္ဒနှင့် သဘောထားတို့ကို လျစ်လျူရှုလာကြပြီဆိုလျှင်လည်း အစားထိုး ဖယ်ရှားမှုများ ပြုလုပ်နိုင်ကြပေသည်။

သို့သော် ရွေးကောက်ပွဲများကို သင့်တင့်လျောက်ပတ်စွာ မကျင်းပပါက ပြည်သူလူထုအနေဖြင့် မကောင်းသော ခေါင်းဆောင်များကို ဖယ်ရှားရန်နှင့် ကောင်းသောခေါင်းဆောင်များကို ရွေးချယ်ရန် အခွင့်အလမ်း ရှိနိုင်တော့မည် မဟုတ်ပေ။ ထို့ကြောင့် ရွေးကောက်ပွဲများသည် ဒီမိုကရေစီနည်းကျ လွတ်လပ်မျှတမှုရှိရန် အထူးလိုအပ်ခြင်း ဖြစ်သည်။

လွတ်လပ်သော ရွေးကောက်ပွဲ ဆိုသည်မှာ ရွေးကောက်ပွဲ မတိုင်မီနှင့် ရွေးကောက်ပွဲ ကျင်းပစဉ်ကာလ အတွင်း နိုင်ငံသားများကို ခြိမ်းခြောက်ခြင်း၊ အကျပ်ကိုင်ခြင်းများ မရှိခြင်းပင် ဖြစ်သည်။

တရားမျှတသော ရွေးကောက်ပွဲဟု ဆိုရာတွင် အကျင့်ပျက်ခြစားမှု (မဲဝယ်ခြင်း သို့မဟုတ် တာဝန်ရှိသူများကို လာဘ်ထိုးခြင်း) မရှိခြင်းနှင့် မဲရေတွက်ရာတွင်လည်း မျှမျှတတ၊ စနစ်တကျ ရေတွက်ခြင်းကို ဆိုလိုသည်။

လွတ်လပ်မျှတသော ရွေးကောက်ပွဲဟူသည် အောက်ပါ အချက်များနှင့် ပြည့်စုံနေဖို့ လိုပါသည်။

- နိုင်ငံသားအားလုံးအတွက် မဲတစ်မဲသာ ပေးခွင့်ရှိပြီး၊ မဲတိုင်း၏ တန်ဖိုးမှာ တန်းတူညီမျှမှု ရှိရမည် ဖြစ်သည်။
- ရွေးကောက်ပွဲဝင် ကိုယ်စားလှယ်လောင်းများအနေနှင့် ရွေးကောက်ပွဲကို လွတ်လပ်စွာ ဝင်ရောက်ယှဉ်ပြိုင်ခွင့်ရှိရမည် ဖြစ်သည်။
- ကိုယ်စားလှယ်လောင်းအားလုံးသည် ၎င်းတို့၏ သဘောထားများ၊ အယူအဆများနှင့် ပတ်သက်၍ မဲဆန္ဒရှင်များအား ချပြစည်းရုံးခွင့် တန်းတူညီမျှစွာ ရှိရမည်။
- ရွေးကောက်ပွဲတွင် မဲအများဆုံးရသောပါတီ သို့မဟုတ် ကိုယ်စားလှယ်မှာ အာဏာကို ရယူပိုင်ခွင့် ရှိရမည်။
- နိုင်ငံသားများသည် အကြမ်းဖက်မှု၊ ခြိမ်းခြောက်မှုများကို စိုးရိမ်ထိတ်လန့်နေစရာ မလိုဘဲ မိမိတို့ နှစ်သက်ရာ ကိုယ်စားလှယ်လောင်းအား လွတ်လပ်စွာ မဲပေးနိုင်ရမည်။
- ခေါင်းဆောင်များ၊ ကိုယ်စားလှယ်များသည် ကာလကြာရှည် အာဏာစွဲကိုင်ထားမှု မပြုနိုင်စေရန်အတွက် ရွေးကောက်ပွဲများကို ပုံမှန် (ဥပမာ - ၄ နှစ် သို့မဟုတ် ၅ နှစ် တစ်ကြိမ်) ကျင်းပနေရမည်။

လူအသိုင်းအဝိုင်းတစ်ခုတွင် -

- က။ ကျေးရွာလူကြီးတစ်ဦးသည် ကိုယ်စားလှယ်လောင်းတစ်ယောက်၏ အမြင်သဘောထားများကို မနှစ်သက်ပေ။ ထို့ကြောင့် အဆိုပါ ကိုယ်စားလှယ်လောင်းအား ဟောပြောခွင့် မရအောင် ပိတ်ပင်ခြင်း များ ပြုလုပ်လေသည်။
နမူနာအဖြေ - အဆိုပါ ကိုယ်စားလှယ်လောင်းသည် ၎င်း၏ သဘောထားများ၊ အယူအဆများကို ပြည်သူလူထုအား ချပြ စည်းရုံးရန် အခြားကိုယ်စားလှယ်လောင်းများနည်းတူ ဟန့်တားအခွင့်အရေး မရရှိသောကြောင့် ဖြစ်သည်။
- ခ။ ကိုယ်စားလှယ်လောင်းတစ်ဦးသည် ရွေးကောက်ပွဲတွင် မဲအများဆုံး ရှိထားသည်။ သို့သော် မူလ ကိုယ်စားလှယ် အဟောင်းသည် နေရာမှ ဖယ်ပေးရန် ငြင်းဆန်နေသည်။
- ဂ။ ပြည်သူ့ထောက်ခံမှု မရှိတော့သော အစိုးရတစ်ရပ်သည် ရွေးကောက်ပွဲ လုပ်ရန်အတွက် တိုင်းပြည်က အဆင်သင့် မဖြစ်သေးဟုဆိုကာ ရွေးကောက်ပွဲများကို ဖျက်သိမ်းပစ်နေသည်။
- ဃ။ လက်ရှိ ကိုယ်စားလှယ်ကို ထောက်ခံသူများသည် ပြိုင်ဘက် ကိုယ်စားလှယ်လောင်းတစ်ဦး၏ လက်ကမ်းစာစောင်နှင့် ပိုစတာများကို ခိုးယူ ဖျက်ဆီးပစ်ကြသည်။
- င။ ခင်ပွန်းဖြစ်သူက ဇနီးအား ဤသို့ပြောသည် “ နင် ငါ့ညီကို ထောက်ခံမဲပေး ပေးပါ။ သူက တို့ကို အများကြီး ပြန်ကူညီလိမ့်မယ်။ ငါ့ညီကို ထောက်ခံမဲပေးရင်ပေး၊ မပေးရင် နင်တော့ သေပြီသာမှတ် ” ။
- စ။ ရွေးကောက်ပွဲပြီးဆုံးသွားသည့်နောက် မဲရေတွက်သူများသည် လူအချို့၏ မဲများကို ထည့်သွင်း ရေတွက် ခြင်း မပြုကြပေ။ အကြောင်းမှာ မဲရေတွက်သူများက အဆိုပါ လူများအား မလိုလားကြသောကြောင့် ဖြစ်သည်။
- ဆ။ အလုပ်ရှင်တစ်ဦးက “ ဒီကိုယ်စားလှယ်လောင်းက တို့ကုမ္ပဏီအတွက် အသင့်တော်ဆုံးပဲ။ သူ့ကို မင်းတို့အားလုံး မဲပေးကြပါ။ မပေးရင်တော့ အလုပ်ထွက်ဖို့သာ ပြင်ထားကြ ” ဟုပြောသည်။
- ဇ။ လူနည်းစု တိုင်းရင်းသား မဲဆန္ဒရှင်အချို့သည် မဲစာရွက်ကို မဖတ်တတ်ကြသည့်အတွက် မဲမပေးနိုင်ကြပေ။

လေ့ကျင့်ခန်း

အောက်ပါ ဖြစ်ရပ်များသည် အဘယ်ကြောင့် “လွတ်လပ်မှုတသော ရွေးကောက်ပွဲများ” ၏ အနှစ်သာရနှင့် ဆန့်ကျင်နေပါသနည်း။ အကြောင်းပြချက်နှင့် တကွ ရှင်းပြပါ။

လုပ်ငန်းများ

တစ်ဖက်ဖော်ပြပါစာပိုဒ်ကို ဖတ်၍ ညွှန်ကြားသည် အတိုင်း လုပ်ဆောင်ပါ။

- ၁။ အဖွဲ့ဝင် ၄ ဦးမှ ၆ ဦး အထိ ပါဝင်သော အဖွဲ့များ ဖွဲ့၍ ကဏ္ဍအလိုက် သရုပ်ဆောင်မှု ပြုလုပ်ရန် ပြင်ဆင်ပါ။ အဖွဲ့ထဲမှ နှစ်ဦးသည် ကျေးရွာ စည်းဝေးပွဲတွင် ရောက်ရှိနေသော ပါတီခေါင်းဆောင်များဖြစ်ပြီး ကျန်အဖွဲ့ဝင်များမှာ ပရိတ်သတ်များ ဖြစ်သည်။
 - ချမ်းသာသူများထံမှ အခွန်များ ကောက်ခံ၍ အခမဲ့ ပညာရေးနှင့် ကျန်းမာရေး စောင့်ရှောက်မှုလုပ်ငန်းများတွင် အဘယ်ကြောင့် သုံးစွဲသင့်ကြောင်း တန်းတူညီမျှရေး ပါတီခေါင်းဆောင်က ရှင်းပြပါ။
 - ချမ်းသာသူများထံမှ အခွန်များ ကောက်ခံ၍ အခမဲ့ ပညာရေးနှင့် ကျန်းမာရေး စောင့်ရှောက်မှုလုပ်ငန်းများတွင် သုံးစွဲရမည်ဆိုခြင်းသည် အဘယ်ကြောင့် မဖြစ်သင့်ကြောင်း လွတ်လပ်ရေးပါတီ ခေါင်းဆောင်က ရှင်းပြပါ။
 - ပရိတ်သတ်များက ခေါင်းဆောင်နှစ်ဦးအား မေးခွန်းများ မေးပါ။
- ၂။ အဖွဲ့လိုက် အနေဖြင့် မည်သည့် ပါတီအား ထောက်ခံသည်ကို ဆွေးနွေးပါ။ အဘယ်ကြောင့် ထောက်ခံသည်ကို ရှင်းပြပါ။

သရုပ်ဖော်ရန် - ရွေးကောက်ပွဲ စကားရည်လှပွဲ

နိုင်ငံတစ်ခုသည် ရွေးကောက်ပွဲ ကျင်းပတော့မည် ဖြစ်သည်။ အဆိုပါ နိုင်ငံတွင် တန်းတူညီမျှခွင့် ပါတီနှင့် လွတ်လပ်ခွင့် ပါတီဟူ၍ အဓိက ပါတီကြီးနှစ်ခု ရှိနေသည်။ ယခုအခါ အဆိုပါ ပါတီကြီး နှစ်ခုသည် နိုင်ငံသား အားလုံးအတွက် အခမဲ့ပညာရေးနှင့် ကျန်းမာရေး စောင့်ရှောက်မှုစနစ် ကျင့်သုံးရန်ဖြစ်သည်။ မဖြစ်သင့် အချေအတင် စကားရည်လှနေကြသည်။

တန်းတူညီမျှခွင့် ပါတီကမူ အဆိုပါ ဝန်ဆောင်မှုများအတွက် ကုန်ကျစရိတ်ကို ချမ်းသာသူများက အခွန်တိုးမြှင့် ထမ်းဆောင်ခြင်းဖြင့် ပေးဆောင်သင့်သည်ဟု ဆိုသည်။

လွတ်လပ်ခွင့် ပါတီကမူ ချမ်းသာသူများအနေဖြင့် ၎င်းတို့ အလုပ်ကြိုးစား၍ ရရှိလာသော ပိုက်ဆံများကို ဤနည်းဖြင့် ပေးကမ်းစွန့်လွှတ်ရမည်ဆိုလျှင် မတရားရာကျသည်ဟု ဆိုသည်။

တန်းတူညီမျှခွင့် ပါတီ

အခမဲ့ ပညာရေး ကျင့်သုံးပါ။

အားလုံး ကျန်းမာရေး စောင့်ရှောက်မှု အခမဲ့ ရစေမည်။

ကျန်းမာရေး စောင့်ရှောက်မှုများအားလုံး အခမဲ့ ဖြစ်စေရမည်။ ချမ်းသာသူများသည် ထိုကုန်ကျစရိတ်အတွက် အခွန်တိုးမြှင့် ထမ်းဆောင်ရမည်။ အခမဲ့ ကျန်းမာရေး စောင့်ရှောက်မှုစနစ်ကို လိုချင်ရင် ရွေးကောက်ပွဲနေ့မှာ တန်းတူညီမျှခွင့် ပါတီကို မဲပေးကြပါ။

လွတ်လပ်ကြမို့

လွတ်လပ်ခွင့် ပါတီ

ကျုပ်တို့ ပါတီသာ ရွေးကောက်ပွဲနိုင်ရင် လူတချို့ကို အခွန်တိုးမြှင့် ကောက်ခံပြီး အချို့ကို အခွန်လျှော့ကောက်တာမျိုး လုံးဝ မဖြစ်စေရဘူး။ ကျုပ်တို့က လွတ်လပ်ခွင့်ပါတီ ဖြစ်တယ်။ လွတ်လပ်မှုကို ခံစားချင်ရင် လွတ်လပ်ခွင့် ပါတီကို မဲပေးပါ။

မြန်မာ့ရေးရာ

နယူးမြန်မာ ဖောင်ဒေးရှင်းနှင့် မဲစာရင်း ပြုစုခြင်းဖြစ်စဉ်

ရွေးကောက်ပွဲဖြစ်စဉ်၏ ပထမဆုံးအဆင့်မှာ မဲဆန္ဒရှင်စာရင်း ပြုစုခြင်းလုပ်ငန်း ဖြစ်သည်။ မဲစာရင်းဆိုသည်မှာ မဲဆန္ဒနယ်တစ်ခုတွင် ဥပဒေအရ မဲပေးခွင့်ရှိသော နိုင်ငံသားအားလုံး၏ စာရင်းကို ဆိုလိုသည်။ နိုင်ငံသားများသည် မဲစာရင်းတွင် ကိုယ့်နာမည်ပါ၊ မပါကို စစ်ဆေး၍ မပါရှိပါက ပါအောင် လုပ်ဆောင်ဖို့ရန် တာဝန် ရှိပါသည်။

သို့သော် မဲစာရင်းများ မှန်ကန်တိကျမှုရှိအောင် လုပ်ဆောင်ရာတွင် စိန်ခေါ်မှုများစွာ ရှိလေသည်။ တစ်ခါတစ်ရံတွင် သေဆုံးသူများနှင့် အခြား မဲဆန္ဒနယ်သို့ ပြောင်းရွှေ့သွားသူများသည် မဲစာရင်းတွင် ပါဝင်နေတတ်သည်။ တစ်ခါတစ်ရံတွင် ၁၈ နှစ် ပြည့်ခါစလူများ မဲစာရင်းတွင် မပါဝင်တတ်သည်လည်း ရှိကြသည်။ ထို့ကြောင့် မဲစာရင်းများသည် တိကျမှန်ကန်မှုရှိဖို့ အထူးအရေးကြီးပေသည်။ သို့မဟုတ်လျှင် ရွေးကောက်ပွဲနေ့တွင် မဲဆန္ဒရှင်အချို့ မဲပေးခွင့် ဆုံးရှုံးရမှုများ ရှိလာနိုင်ပေသည်။

နယူးမြန်မာ ဖောင်ဒေးရှင်းသည် မဲဆန္ဒရှင် အသိပညာပေး လုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်ပေးလျက် ရှိသည်။ ၎င်းတို့ လုပ်ငန်းအစီအစဉ်များတွင် အလုပ်ရုံ ဆွေးနွေးပွဲများ ကျင်းပပေးခြင်း၊ မဲဆန္ဒရှင် ပညာပေး လက်ကမ်းစာစောင်များ ဝေငှခြင်း၊ မဲဆန္ဒရှင်စာရင်း ပြုစုခြင်းဆိုင်ရာ အသိပေး ပို့စတာများ ကို မြို့နယ်များတွင် လိုက်လံ စိုက်ထူပေးခြင်း လုပ်ငန်းများ ပါဝင်ပါသည်။

အဆိုပါ စီမံချက် လုပ်ငန်းများ၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ မဲဆန္ဒရှင်များအား မဲစာရင်းတွင် မိမိနာမည်ပါ၊ မပါ စစ်ဆေးရန်နှင့် မဲစာရင်းတွင် မိမိနာမည် မပါဝင်ပါက ပါဝင်လာအောင် မည်သို့ မည်ပုံ လုပ်ဆောင်နိုင်ကြောင်း အသိပညာများ၊ အကြံဉာဏ်များပေးရန်နှင့် အသိပေး နှိုးဆော်ရန် ဖြစ်ပါသည်။

- ၁။ မဲဆန္ဒရှင်များသည် မဲစာရင်းတွင် မိမိနာမည်ပါ၊ မပါစစ်ဆေးရန် အဘယ်ကြောင့် အရေးကြီးရသနည်း။
- ၂။ နယူးမြန်မာ ဖောင်ဒေးရှင်းလုပ်ငန်းစီမံချက်၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ အဘယ်နည်း။
- ၃။ ၎င်းတို့ လုပ်ဆောင်ကြသော လှုပ်ရှားမှု အချို့ကို ဖော်ပြပါ။

လေ့လာဦးစား

- ၁။ လွတ်လပ်မှုတသော ရွေးကောက်ပွဲများသည် ဒီမိုကရေစီအတွက် အဘယ်ကြောင့် အရေးပါရသနည်း။
- ၂။ ရွေးကောက်ပွဲများ လွတ်လပ်မှုတမှု မရှိလျှင် မည်သို့သော ပြဿနာများ ရှိလာနိုင်သနည်း။
- ၃။ သင်ပါဝင်သော လူ့အဖွဲ့အစည်းတွင် ရွေးကောက်ပွဲများ လွတ်လပ်မှုတမှု ပိုမို ရှိလာစေရန် မည်သို့ လုပ်ဆောင်နိုင်မည်နည်း။

- ၁။ သင်၏ အတွေ့အကြုံအရ ရွေးကောက်ပွဲများသည် အကောင်းဆုံးသော ဆုံးဖြတ်ချက်များဆီသို့ အမြဲတမ်း ဦးတည်စေနိုင်ပါသလား။
- ၂။ သင့်ဘဝတွင် တစ်စုံတစ်ခုကို ထောက်ခံပေးပြီး ချိန်ကျမှ မှားယွင်းသွားမှန်း သိလိုက်ရသည့် အဖြစ်မျိုး ကြုံဖူးပါသလား။ အဲဒီအချိန်တုန်းက သင့်အား ပိုမို ကောင်းမွန်သော ဆုံးဖြတ်ချက်မျိုး ချမှတ်နိုင်ခဲ့စေရန် မည်သို့သော အကူအညီ အထောက်အပံ့မျိုး လိုအပ်ခဲ့ပါသနည်း။

ပြန်လည်သုံးသပ်ချက်